

DELGENERALPLAN FÖR LILLKYRO KYRKNEJD 2040

FÖRSLAG 17.8.2018

Vasa stads planläggning

Innehållsförteckning

Inledning	4
1. Bas- och identifikationsuppgifter	5
1.1. Planens identifikationsuppgifter	5
1.2. Delgeneralplanens syfte och verkningar	5
1.3. Planområdets läge och avgränsning	5
1.4. Planeringsorganisation.....	7
1.5. Förteckning över beskrivningens bakgrundsutredningar	7
2. Sammandrag	8
2.1. Planens mål.....	8
2.2. Planprocessens olika skeden	8
2.3. Planens centrala innehåll	8
3. Delgeneralplanens utgångspunkter	10
3.1. Planer och mål som styr delgeneralplanen	10
3.1.1. Riksomfattande mål för områdesanvändningen	10
3.1.2. Österbottens landskapsplan.....	10
3.1.3. Strukturmodell för Vasaregionen 2040.....	12
3.1.4. Tidigare delgeneralplaner	13
3.1.5. Detaljplanläggningen på planeringsområdet	13
3.2. Befolkning.....	14
3.3. Arbetsplatser	16
3.4. Markägoförhållanden.....	18
3.5. Utredningar	19
3.5.1. Invånarenkät (2014).....	19
3.5.2. Ekologisk bedömning av delgeneralplaneområdet Lillkyro kyrknejd	22
3.5.3. Naturutredning som gäller delgeneralplanen för Lillkyro kyrknejd.....	25
3.5.4. Dagvattenutredning och översvämningsriskkartläggning för delgeneralplaneområdet Lillkyro kyrknejd	26
3.5.5. Samhällsstrukturutredning som gäller delgeneralplanen för Lillkyro centrum (2014)	27
3.5.6. Lillkyro kulturmiljöinventering 2015	28
3.6. Störande faktorer i miljön	31
3.6.1. Trafik	31
3.6.2. Olägenheter med anledning av jordbruket.....	32
3.6.3. Förorenade markområden	33
3.6.4. Översvämningsrisker.....	35
3.7. Samhällsteknisk försörjning.....	36
3.7.1. Vattentjänster	36
3.7.2. Energiförsörjning	38
4. Mål för planeringen	39
5. Planeringens olika skeden	40
6. Redogörelse för delgeneralplanen	42
6.1. Planens allmänna motiveringar	42

6.2.	Planens helhetsstruktur och -dimensionering.....	42
6.3.	Boende	43
6.4.	Arbetsplatser och service	43
6.5.	Landskap, natur och rekreationsområden	44
	6.5.1. Nationellt värdefulla landskapsområden	44
	6.5.2. Grönområden	44
	6.5.3. Dagvatten	45
	6.5.4. Värdefulla naturobjekt.....	45
6.6.	Kulturhistoriska värden	46
	6.6.1. Bygda kulturmiljöer av riksintresse.....	46
	6.6.2. Med stöd av lagen skyddade, kulturhistoriskt värdefulla objekt	46
	6.6.3. Värdefulla kulturmiljöer	46
	6.6.4. Arkitektoniskt och kulturhistoriskt värdefulla objekt	49
	6.6.5. Fasta fornlämningar.....	51
6.7.	Störande faktorer i miljön och andra begränsande faktorer.....	52
	6.7.1. Trafikbuller	52
	6.7.2. Kraftledning.....	52
	6.7.3. Översvämningsriskområde.....	52
	6.7.4. Storenheter för husdjur	52
6.8.	Beteckningar och bestämmelser	52
6.9.	Delgeneralplanens förhållande till styrning på högre nivå.....	59
	6.9.1. Riksomfattande mål för områdesanvändningen	59
	6.9.2. Landskapsplanen	60
	6.9.3. Strukturmodell för Vasaregionen 2040.....	61
	6.9.4. Delgeneralplan för Lillkyro kyrknejd 2020	61
7.	Delgeneralplanens konsekvenser	62
	7.1. Bedömning av konsekvenserna	62
	7.2. Konsekvenserna för samhällsstrukturen, energiekonomi och trafiken	62
	7.3. Konsekvenserna för människors levnadsförhållanden samt sociala konsekvenser	63
	7.4. Konsekvenserna för naturmiljön, naturens mångfald och landskapet	63
	7.5. Konsekvenserna för kulturtraditionen, den byggda miljön och tätortsbilden	64
	7.6. Ekonomiska konsekvenser.....	65
8.	Delgeneralplanens genomförande.....	66

Inledning

Lillkyro invid Kyro älv var bebodd odlingsregion redan under järnåldern. År 2013 anslöts Lillkyro till Vasa stad. Den förra delgeneralplanen för Lillkyro kyrknejd är från år 1999. I och med dessa förändrade förhållanden finns ett klart behov av en uppdatering av generalplanesituationen.

Syftet med generalplanen är att styra samhällsstrukturens utveckling och att sammanjämka olika funktioner på planeringsområdet.

Områdets historia enligt 1997 års byggnadsinventering:

Lillkyro, tidigare Alastaro, var redan under järnåldern bebodd odlingsregion. Under slutet av 1500-talet anknöt Klubbekrigets första händelser år 1596 till Ojaniemis historia. Den tiden fanns en länsmansgård i Ojaniemi på stranden mitt emot kyrkan, och där började kriget. Alastaro kapell blev självständigt från storsocknen Kyro i Österbotten och blev en egen församling år 1607. Det gamla namnet började dock falla i skymundan och namnet Lillkyro etablerades för det tätbebyggda området. Församlingen förblev trots områdets storlek länge den största socknen i Södra Österbotten. Hösten 1850 brann Lillkyro. Man tror att branden började i Hannukselas bastu, som fanns i närheten av kyrkbyns huvudstråk. Av byggnadsbeståndet framgår inverkan av storskiftet, de långsmala tomterna påverkar fortfarande byggnadernas placering.

1. Bas- och identifikationsuppgifter

1.1. Planens identifikationsuppgifter

Planens namn: Delgeneralplan för Lillkyro kyrknejd 2040

Anhängiggörande: Planläggningsbeslut 3.6.2014

Behandling: Plan för deltagande och bedömning
Planeringssektionen 3.6.2014
Framlagt: 16.6–4.7. och 4.8–22.8.2014

Delgeneralplaneutkast
Planeringssektionen 19.5.2015
Framlagt: 2.6–2.7.2015.

Delgeneralplaneförslag
Planeringssektionen 9.5.2017
Framlagt: 16.10.–16.11.2017

Godkännande: Stadsstyrelsen xx.xx.xxxx

Stadsfullmäktige xx.xx.xxxx

1.2. Delgeneralplanens syfte och verkningar

Delgeneralplanen är ett redskap för att strategiskt och fysiskt utveckla markanvändningen i enlighet med markanvändnings- och bygglagen. Genom den styrs stadsstrukturen och markanvändningen i allmänna drag samt samordnas olika funktioner. Delgeneralplanen ligger som grund när detaljplaner utarbetas och ändras samt när åtgärder annars vidtas för att reglera områdesanvändningen.

Delgeneralplanen för Lillkyro kyrknejd utarbetas som en områdesreserveringsplan med rättsverkan. När den träder i kraft ersätter den den tidigare delgeneralplanen från år 1999 och styr utarbetandet av detaljplaneändringar i området.

1.3. Planområdets läge och avgränsning

Lillkyro är en del av Vasa stad och finns i landskapet Österbotten. Lillkyro består av tre bebyggelsecentrum, dvs. Merikart, Kyrknejden och Tervajoki. Avståndet från Lillkyro kyrka till centrum av Vasa är ca 30 kilometer och till Seinäjoki 55 km.

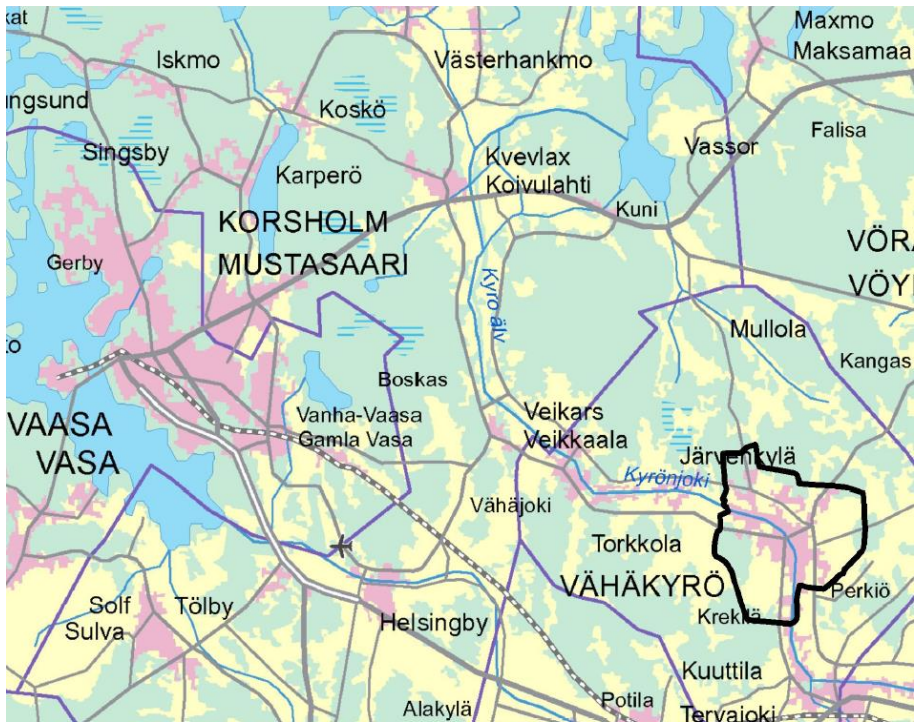

Bild 1. Delgeneralplaneområdets läge.

Områdesavgränsningen i delgeneralplanen är densamma som i 1999 års delgeneralplan. Planområdets areal är ca 2 400 ha. Till området hör utöver det egentliga tätortscentrumet de mera tätbebyggda byabesbyggelseområden i dess omgivning samt delvis även glesbygdsområden.

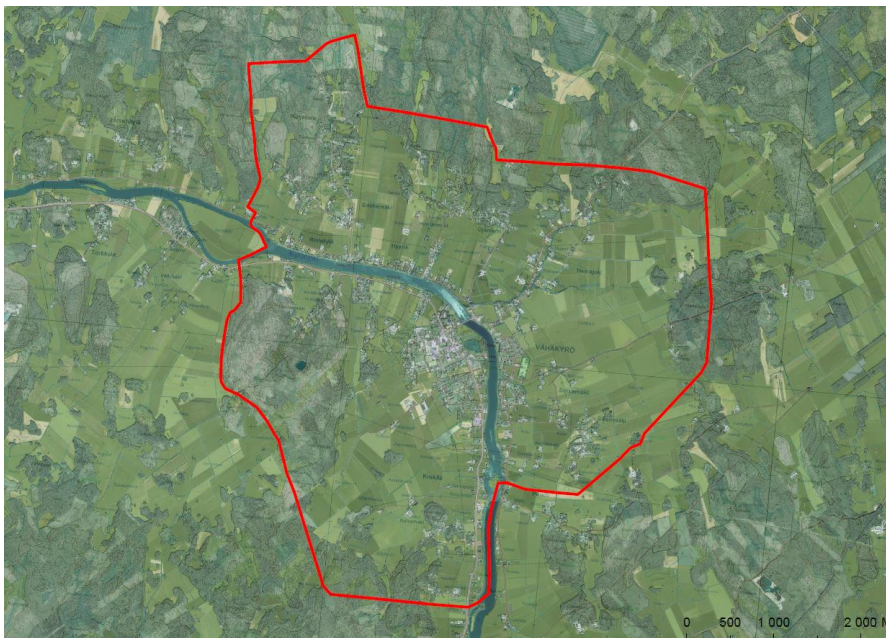

Bild 2. Avgränsningen av delgeneralplaneområdet.

1.4. Planeringsorganisation

Till projektarbetsgruppen har hört planlägningsarkitekt Harri Nieminen (t.o.m. 05/2015), planlägningsingenjör Toni Lustila, landskapsarkitekt Annukka Kuoppala, planlägningsarkitekt Emma Pitkäjärvi, planeringsingenjör Jonas Åberg, markanvändningsingenjör Juha Vahvaselkä och generalplanläggare Annika Birell (fr.o.m. 02/2016). Till ledningsgruppen har hört planlägningsdirektör Päivi Korkealaakso och projektchef Marketta Kujala.

1.5. Förteckning över beskrivningens bakgrundsutredningar

- Invånarenkät (2014)
- Ekologisk bedömning av delgeneralplaneområdet Lillkyro kyrknejd (2014)
- Naturutredning som gäller delgeneralplanen för Lillkyro kyrknejd (2014)
- Dagvattenutredning och översvämningsriskkartläggning för delgeneralplaneområdet Lillkyro kyrknejd (2014)
- Samhällsstrukturutredning som gäller delgeneralplanen för Lillkyro centrum (2014)
- Inventeringsgranskning av byggnadsbeståndet i Lillkyro kyrknejd (2014)
- Inventering av kulturmiljön i Lillkyro (2015)

2. Sammandrag

2.1. Planens mål

Delgeneralplanens huvudmål är att garantera en god och trivsam livsmiljö för områdets nuvarande och framtida invånare. Viktiga mål är också att bevara och utveckla Lillkyros och Kyro älvdals särdrag samt att värna om områdets landskapsmässiga, kulturhistoriska och kulturmiljövärden.

Delgeneralplanen utarbetas som en områdesreserveringsplan med rättsverkan. När den träder i kraft ersätter den delgeneralplanen för Lillkyro kyrknejd 2020 i dess helhet.

2.2. Planprocessens olika skeden

Ett planläggningsbeslut om utarbetande av en delgeneralplan för Lillkyro kyrknejd fattades 3.6.2014. Delgeneralplanens program för deltagande och bedömning (pdb) hölls framlagt under tiden 16.6–4.7 och 4.8–22.8.2014. Ett myndighetssamråd om delgeneralplanen och feedbacken i pdb-skedet hölls 12.9.2014. Delgeneralplaneutkastet hölls framlagt 2.6–2.7.2015 och ett allmänt presentations- och diskussionsmöte om planutkastet ordnades 3.6.2015. 17 utlåtanden och 19 åsikter om utkastet lämnades in. Delgeneralplaneförslaget hölls offentligt framlagt 16.10.–16.11.2017 och ett allmänt presentations- och diskussionstillfälle ordnades 26.10. 13 utlåtanden och 25 anmärkningar om förslaget lämnades in.

2.3. Planens centrala innehåll

Enligt planen sker utbyggnad och tillväxt närmast genom förtätning av bycentrumet. I delgeneralplanen är nya områden för boende anvisade närmast i den sydvästra delen av centrumet. Planen möjliggör ca 300 nya invånare.

I kyrkbyns centrum har främst områden för olika typer av service anvisats. I centrum har anvisats områden för service (både privat och offentlig), arbetsplatsfunktioner som inte medför miljöstörningar, handel och förvaltning. Därtill har i centrum anvisats områden för bostadsvåringshus, där även serviceboende kan förläggas och i närheten av centrum har småhusdominerade områden anvisats för detaljplanläggning.

Utanför de områden som ska detaljplanläggas har boende av landsbygdskaraktär anvisats. Där är det utöver bostadshus möjligt att förlägga små jordbruks- och husdjurslägenheter, hantverksfunktioner eller arbetsplatsfunktioner som inte medför miljöstörningar.

En viktig sysselsättare i delgeneralplaneområdet är jordbruket och det finns gott om områden för driftscentrum för lantbrukslägenheter. En hel del åkrar är i aktiv odlingsanvändning på delgeneralplaneområdet. Åkrarna ger området dess särprägel. Största delen av åkrarna hör till det nationellt värdefulla landskapsområdet Kyro älvdal. Utanför det landskapsmässigt värdefulla åkerområdet är åkrarna och skogarna angivna som jord- och skogsbruksområde.

Älvstränderna är angivna som rekreationsområden. Med tanke på älvlandskapet är det extra viktigt att kanterna förblir naturenliga och gröna. På de här områdena finns det även risk för översvämning och för att minimera översvämningsrisken är det viktigt att de bevaras som grönområden.

Delgeneralplanen lyfter även kraftigt fram planområdets betydelsefulla och värdefulla särdrag. På planområdet finns fornlämningar, nationellt värdefulla kulturmiljöer och landskapsområden samt med stöd av kyrkolagen skyddade objekt och både arkitektoniskt och kulturhistoriskt värdefulla byggnader och byggnadsgrupper. Dessa ger området dess särprägel och genom att värna om dem skapas förutsättningar för bevarande av områdets kultur- och naturarvsvärden.

3. Delgeneralplanens utgångspunkter

3.1. Planer och mål som styr delgeneralplanen

3.1.1. Riksomfattande mål för områdesanvändningen

De riksomfattande målen för områdesanvändningen är en del av systemet för planering av områdesanvändningen enligt markanvändnings- och bygglagen. Målens centrala uppgift är att säkerställa att omständigheter av nationellt intresse beaktas i planeringen och planläggningen av områdesanvändningen. De nya reviderade målen för områdesanvändningen trädde ikraft 1.3.2009. De nationella målen för områdesanvändningen omfattar följande helheter som gäller Lillkyro området:

- *fungerande regionstruktur*
- *enhetligare samhällsstruktur och kvalitet på livsmiljön*
- *kultur- och naturarv, rekreation i det fria och naturresurser*
- *fungerande förbindelsenät och energiförsörjning*
- *helheter av särskild betydelse som natur- och kulturmiljöer*

3.1.2. Österbottens landskapsplan

Landskapsplanläggningen styr generalplanläggningen. På planeringsområdet gäller Österbottens landskapsplan som har fastställts av miljöministeriet 21.12.2010, varvid den vann laga kraft. På området gäller även etapplandskapsplanerna 1 och 2, som berör kommersiell service respektive förnybara energikällor.

Hela Kyrolandet hör enligt landskapsplanen också till zonen för växelverkan mellan stad och landsbygd. Enligt planeringsbestämmelsen bör bebyggelsen, servicen och arbetsplatserna i denna växelverkanszon i första hand styras till befintliga kommuncentrum och byar. Nybyggnation ska styras så att den placeras i närheten av befintlig bebyggelse, service och trafikförbindelser. Enligt landskapsplanen ska vid planeringen av markanvändningen bevarandet av å-, älv- och kulturlandskapet samt enhetliga åkerområden tryggas. Genom områdesanvändningen bör funktionerna i å- och älvdalarnas avrinningsområden styras så att den främjar förbättring av vattendragens tillstånd och översvämningskänsliga områden bör inte anvisas för byggande.

I etapplandskapsplan 1 har Lillkyro centrumområde beteckningen C, som anger centrumfunktioner på området. Enligt bestämmelserna bör också särskild uppmärksamhet fästas vid mellan-zonen mellan sekundärcentret och den övriga tätorten, vid fastställandet av den service och de funktioner som förläggs i området samt vid trafikregleringar och tätortsbild.

Landskapsstyrelsen beslutade i januari 27.1.2014 att en ny landskapsplan ska utarbetas. Den nya landskapsplanen 2040 kommer, när den är fastställd, att ersätta Österbottens landskapsplan 2030 och dess etapplandskapsplaner. Programmet för deltagande och bedömning i anslutning till Österbottens landskapsplan 2040 var framlagt vintern 2016 och målet är en godkänd plan år 2018.

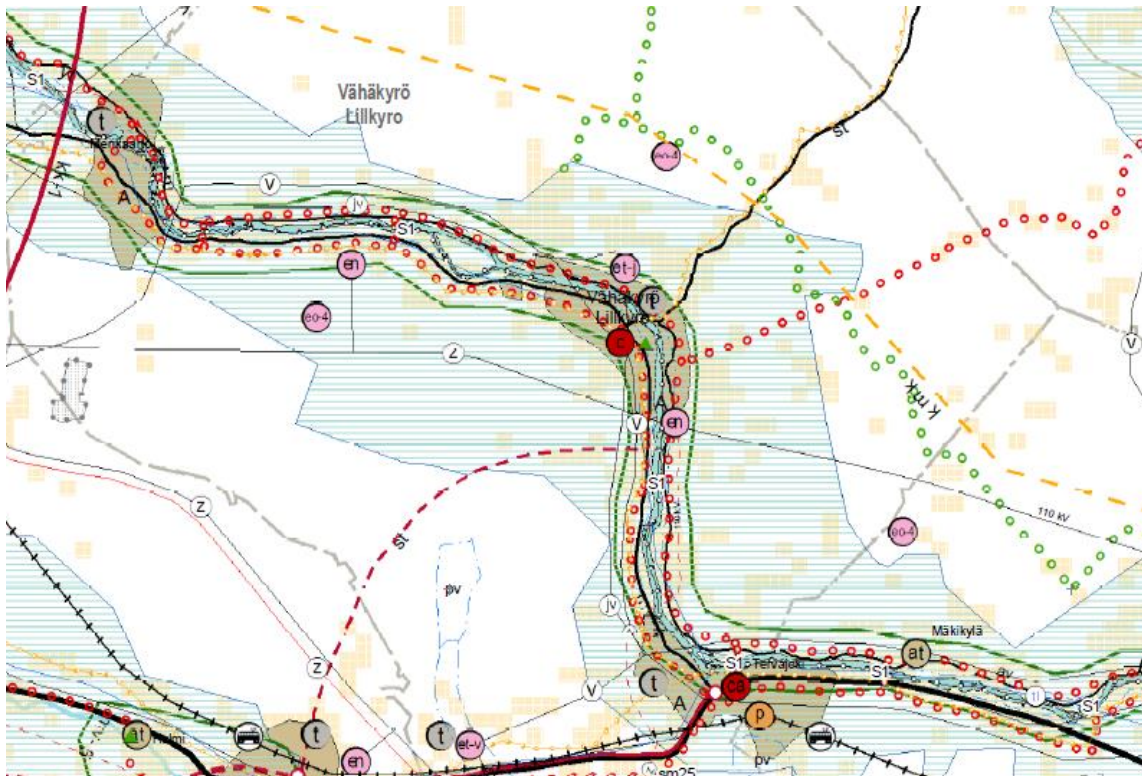

Bild 3. Utdrag ur Österbottens landskapsplan.

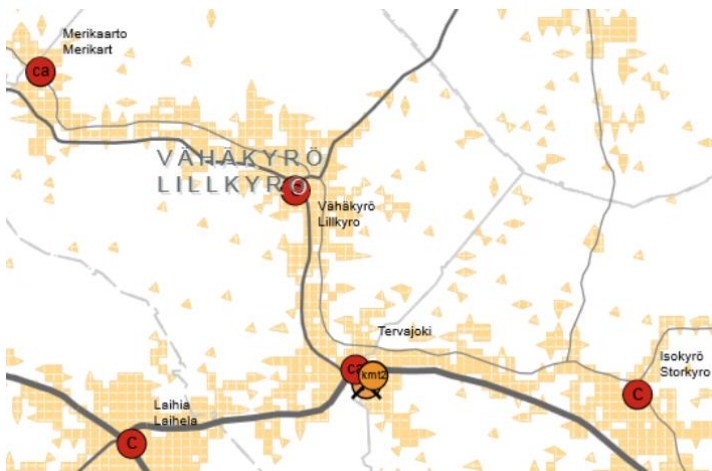

Bild 4. Utdrag ur Österbottens etapplandskapsplan 1.

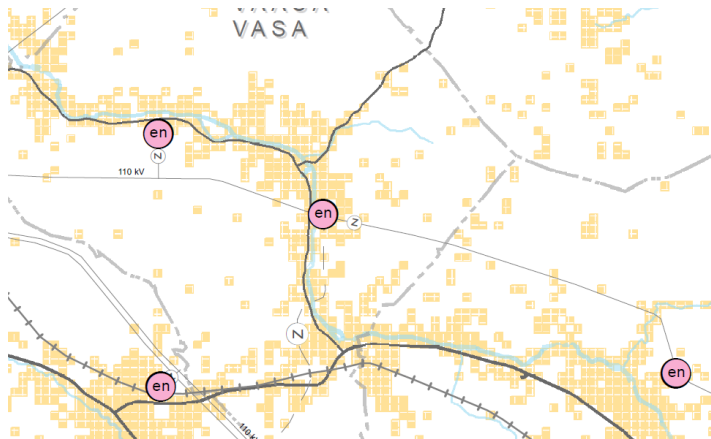

Bild 5. Utdrag ur Österbottens etapplandskapsplan 2.

3.1.3. Strukturmodell för Vasaregionen 2040

Strukturmodellen för Vasaregionen är en långsiktig markanvändningsplan för Vasaregionen. I stadens strukturmodell *Solmodellen* är Lillkyro angivet som närservicecentrum. Det här innebär att man strävar efter att kraftigt stöda bibehållandet av s.k. dynamisk/funktionell närservice, såsom dagvård, grundskola och service för äldre på området. Enligt strukturmodellen eftersträvas en ökning med ca 100 invånare till år 2040 på kyrknejdens område.

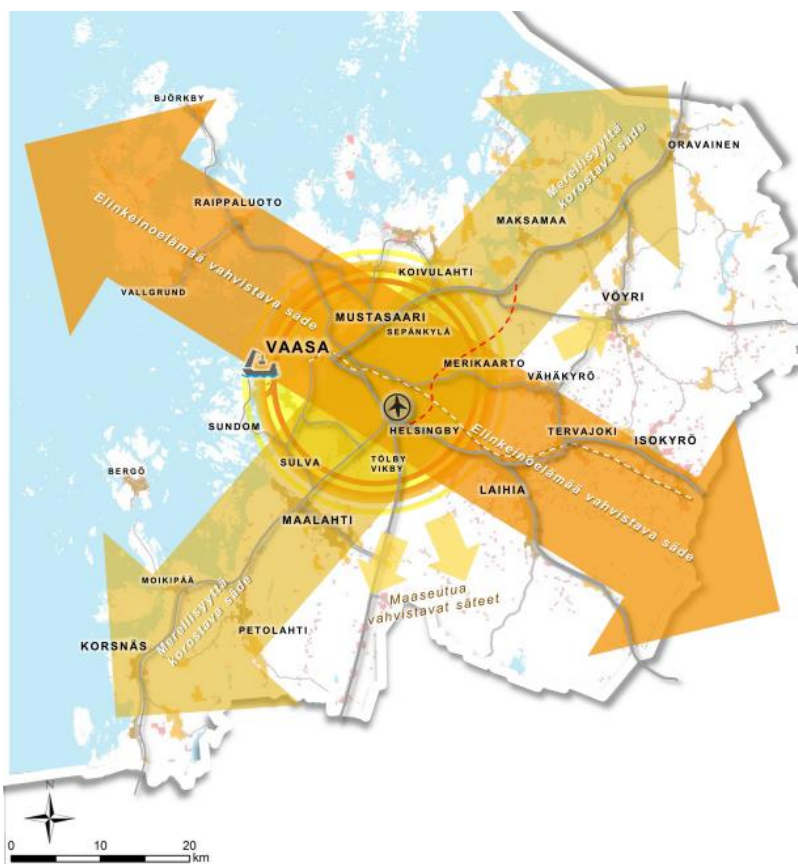

Bild 6. Strukturmodell för Vasaregionen 2040.

3.1.4. Tidigare delgeneralplaner

Den första delgeneralplanen för kyrknejderna blev klar år 1987 och den senaste delgeneralplanen för området godkändes av Lillkyro kommunfullmäktige 1.12.1999. Målar för den gällande delgeneralplanen är 2020.

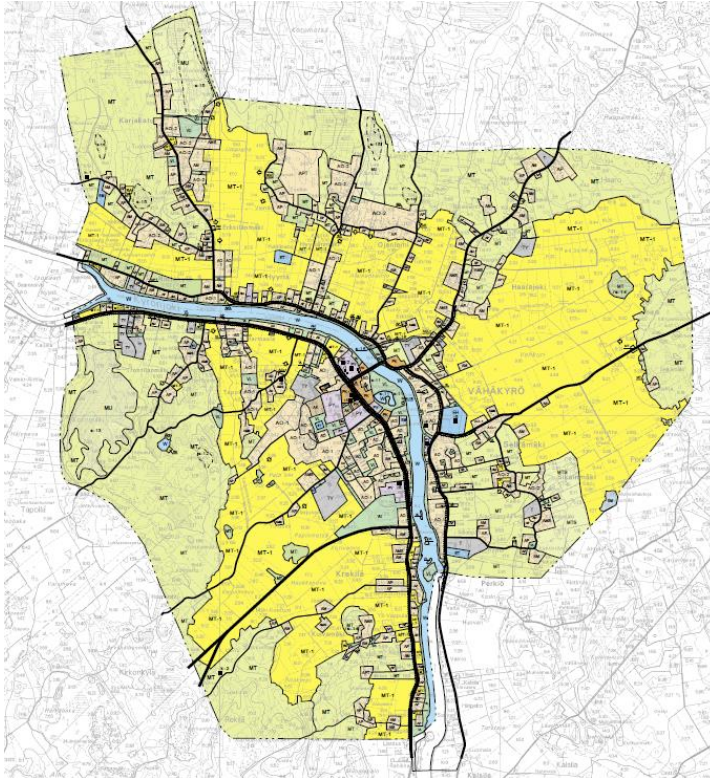

Bild 7. Utdrag ur delgeneralplanen för Lillkyro kyrknejd 2020.

3.1.5. Detaljplanläggningen på planeringsområdet

På planeringsområdet finns flera gällande detaljplaner och centrumkärnan är nästan helt detaljplanlagd.

Bild 8. Detaljplanerade områden.

3.2. Befolkning

På planeringsområdet fanns 1 902 invånare år 2013 enligt uppgifterna från systemet för uppföljning av samhällsstrukturen (YKR). Bebyggelse finns längs med älven och tätast är den sydväst om älvkröken. Här finns även områdets service, och därmed har även tätare bebyggelse förlagts dit. På planområdet finns det relativt mycket glesbebyggelse och nästan hälften av invånarna bor på över en kilometers avstånd från byområdets centrum och dess service. Bosättningsstätheten på planområdet är relativt gles och befolkningstätheten i området är enligt 2013 års material endast lite över 75 invånare per kvadratmeter (i hela staden ca 169 inv./km²).

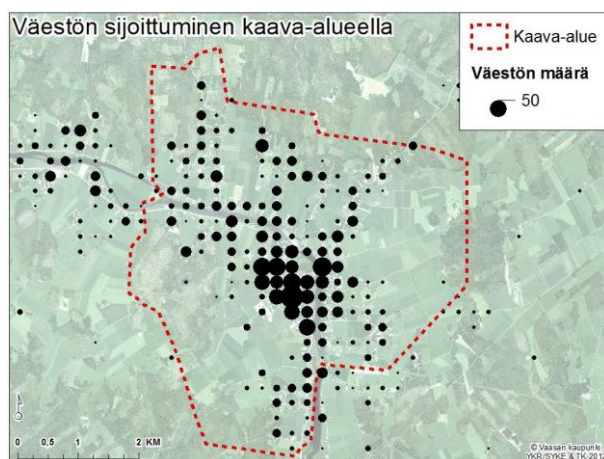

Bild 9. Befolkningens placering på delgeneralplaneområdet.

Befolkningsutvecklingen i hela Lillkyro och på planeringsområdet har redan varit jämn i över ett decennium (bild 10). Enligt befolkningsprognosen kan utvecklingen också väntas vara ganska jämn i fortsättningen.

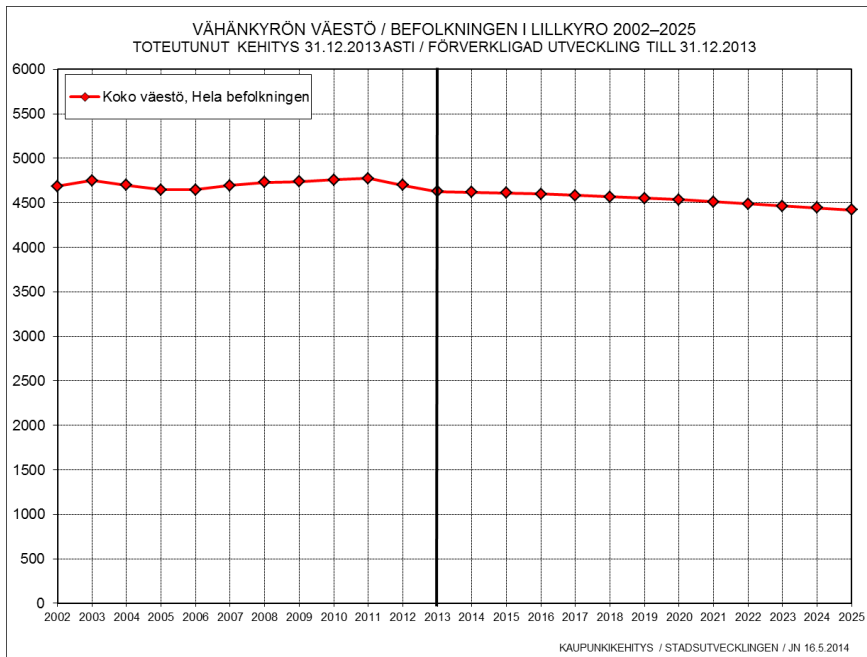

Bild 10. Folkmängd och befolkningsprognos för hela Lillkyroområdet.

Hela Lillkyros folkmängd väntas minska jämnt jämfört med folkmängden år 2013 (4 628) under de följande tio åren med ca 200 invånare till år 2025. Även om det allmänt taget är svårt att prognostisera befolkningsutvecklingen är det svårt att se något sådant i området Lillkyro som skulle leda till en plötslig förändring i befolkningen.

Det är svårt att skönja några enhetliga trender i fråga om befolkningsutvecklingen i de olika delarna av planeringsområdet. De största områdena vad gäller både positiv och negativ förändring är belägna bredvid varandra i närheten av områdets centrum. Det kan dock konstateras att befolkningen områdesmässigt har förtätats en aning i hela Lillkyro.

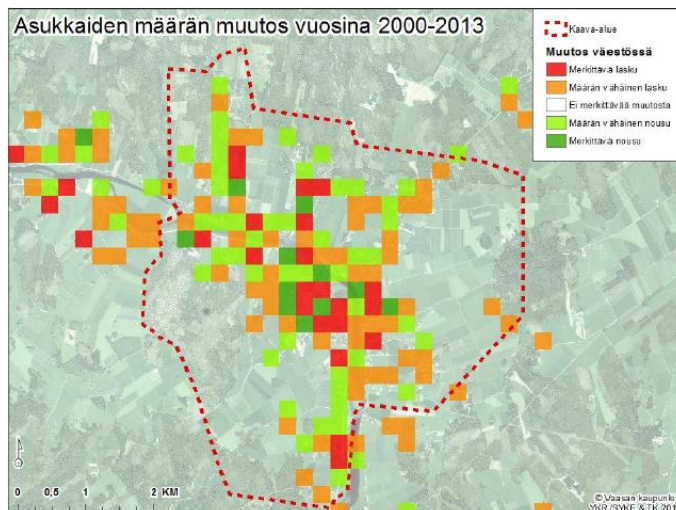

Bild 11. Förändring i invånarmängden 2000–2013. En betydande förändring innebär +/- 10 eller mera per ruta.

Med tanke på åldersstrukturen avviker befolkningen i planeringsområdet en aning från den genomsnittliga befolkningsstrukturen i Vasa. Det här beror huvudsakligen på att högskolestuderandena har koncentrerats till stadens centrums närmiljö. Enligt befolkningsprognosen kommer antalet invånare i åldern 65+ att öka kraftigt i kyrknejden medan de andra åldersgrupperna däremot minskar.

Enligt strukturmodellen för Vasa stadsregion eftersträvas en ökning med ca 100 personer i kyrknejdens område till år 2040.

3.3. Arbetsplatser

Enligt Statistikcentralen finns det totalt 541 arbetsplatser på statistikområdet Lillkyro kyrkby. Följande sektorer har flest anställda: hälso- och socialservice (214 arbetsplatser), utbildning (58 arbetsplatser) och affärsbranschen (48 arbetsplatser). Arbetsplatserna är geografiskt kraftigt koncentrerade till bycentrumet.

Tyngdpunkten för näringsstrukturen i Lillkyro ligger på service och industri, med fokus på trä- och metallindustri. Lantbruket har specialiserat sig på spannmålsodling och svinuppfödning. De största arbetsgivarna 31.12.2012 var Lillkyro kommun, Kotasen Puutyö Oy samt Laine-Tuotanto/Finncrown-fabriken. Enligt statistiken har följande sektorer flest anställda i hela Vasaoområdet: industrin, social- och hälsovårdstjänster och affärsbranschen, totalt ca 60 % av Vasaborna är anställda inom dem.

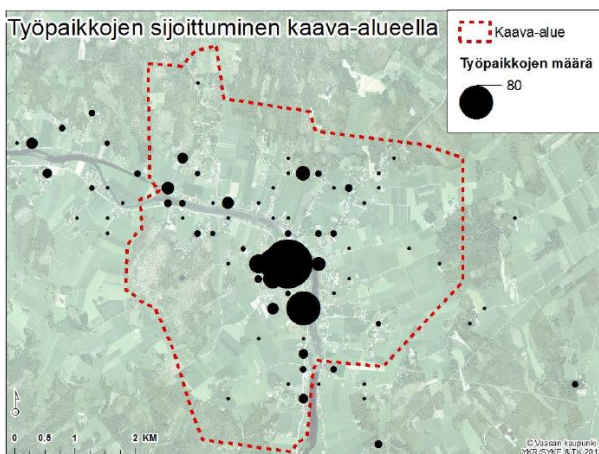

Bild 12. Arbetsplatsernas placering på planeringsområdet.

Det totala antalet arbetsplatser på planeringsområdet har förblivit nästan oförändrat från år 2000 till år 2010. År 1990 fanns det emellertid hela 655 arbetsplatser på planområdet.

Arbetsplatserna har helt klart förtätats områdesmässigt. Den mest sannolika orsaken till denna trend är jordbrukets förändrade lönsamhet vilket resulterat i att arbetsplatser har försvunnit i glesbygdsområden.

Strukturen på arbetsplatstrafiken till planeringsområdet skiljer sig klart från den arbetsplatstrafik som riktar sig ut från Lillkyro. På planeringsområdet finns det nästan två gånger så många personer i arbetsför ålder som det finns arbetsplatser där.

Arbetsresorna för dem som bor på planeringsområdet går till övervägande del i riktning mot Vasa, dit en klar områdesstruktur kan skönjas. Andra tydliga riktningar för arbetsresorna är Vörå, Storkyro, Tervajoki och Laihela. Däremot verkar de som arbetar på planeringsområdet bo närmast inom planområdet eller på annat håll i Lillkyro. Även från Laihela och Storkyro går arbetsplatstrafik till området.

Längden på arbetsresorna till Lillkyro kyrkby är i genomsnitt 13 kilometer medan de som bor i Lillkyro i genomsnitt har 21 kilometer till arbetet. Av det här kan man dra slutsatsen att arbetsplatserna på planeringsområdet inte är särskilt attraktiva och att de främst sysselsätter lokalbefolkningen.

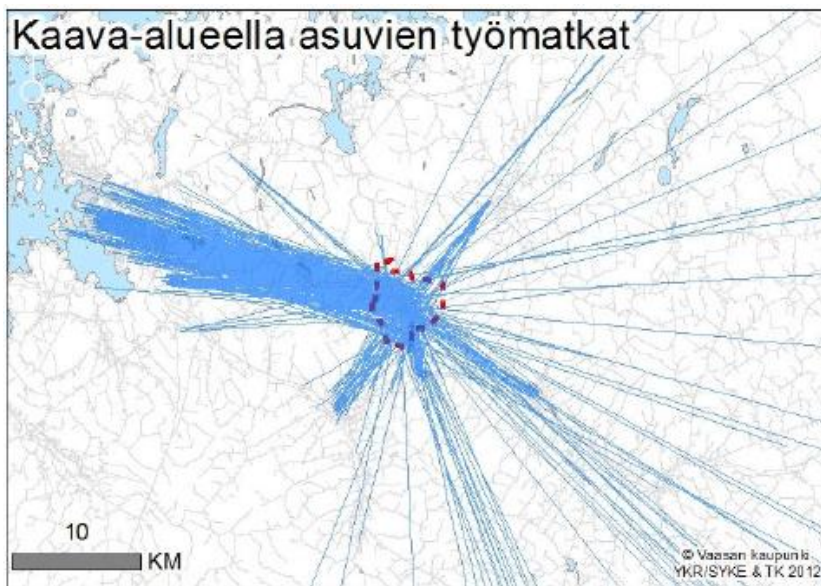

Bild 13. Arbetsplatsresorna för dem som bor på planeringsområdet.

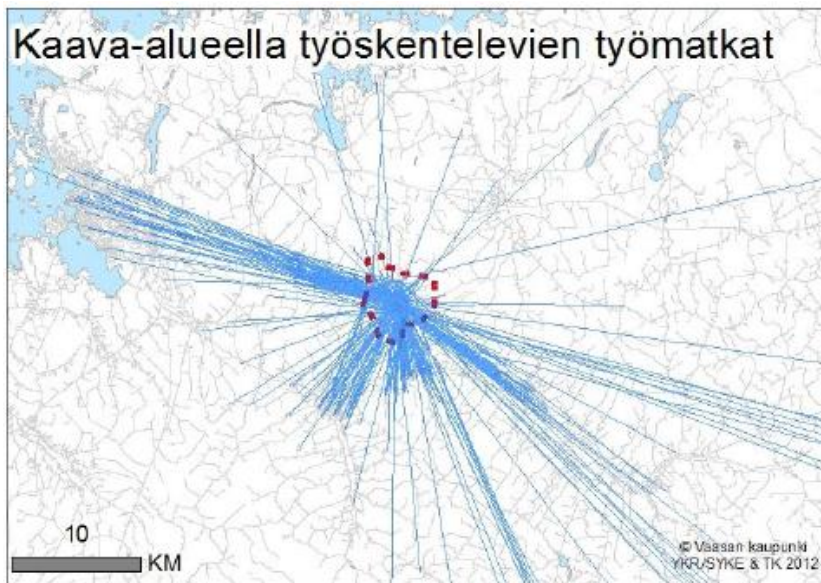

Bild 14. Arbetsplatsresorna för dem som arbetar på planeringsområdet.

3.4. Markägoförhållanden

Marken i delgeneralplaneområdet är huvudsakligen i privat ägo (bild 15). Staden äger mark närmast i centrum av kyrkbyn. Stadens mark är angiven på kartan med rött.

Bild 15. Vasa stads mark i området Lillkyro kyrknejd, 21.9.2016.

3.5. Utredningar

3.5.1. Invånarenkät (2014)

År 2014 ordnades en enkät, där invånarna tillfrågades om bra och dåliga platser i området, var man kunde bygga och vilka nya rutter som skulle behövas. Sammanlagt 55 svarade på förfrågan, och av dem uppgav 36 att de bor på planområdet.

”Det här ska bort” (66 svar)

Till största delen gällde svaren på den här frågan övergivna gamla byggnader i centrumområdet, såsom det gamla mejeriet.

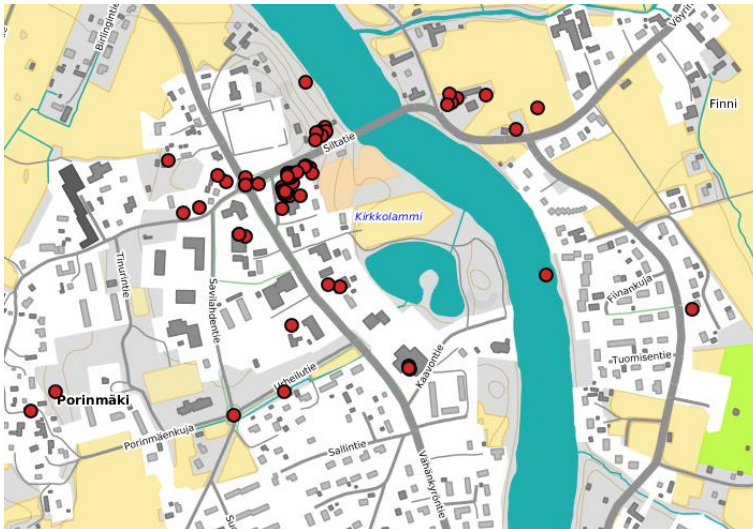

Bild 16. Svar i invånarenkäten på frågan om vad som ska bort.

”En bra plats” (146 svar)

Anteckningarna på kartan var anmärkningsvärt spridda men i synnerhet omgivningen kring kyrkan fick många positiva anteckningar. Också Kyro älvs stränder, nöjescentret på älvstranden och bron över älven uppgavs flera gånger som områden som väcker positiva känslor.

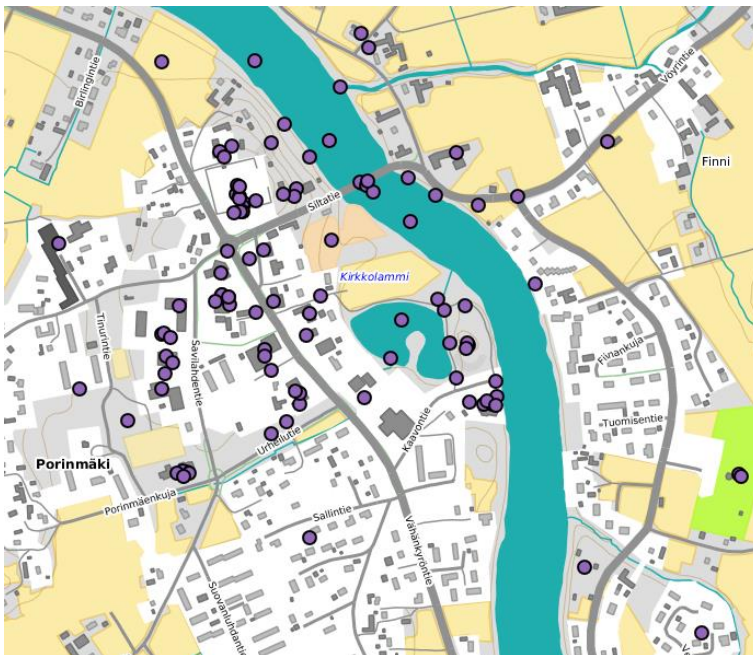

Bild 17. Svar i invånarenkäten på frågan om vad som är en bra plats.

”En dålig plats” (137 svar)

De övergivna byggnaderna i centrum och Kyrkdammen uppgavs flera gånger som en dålig plats. Många av dem som svarade uppgav också affärscentret i centrum som en ”ful” plats.

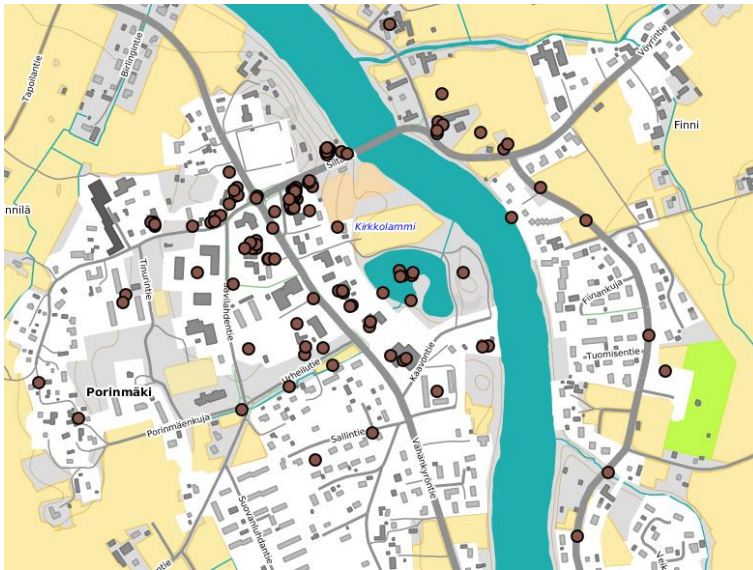

Bild 18. Svar i invånarenkäten på frågan om vad som är en dålig plats.

”Nya områden där man kunde bygga” (39 svar)

Flera av dem som svarade på förfrågan önskade att det skulle byggas nytt i synnerhet i centrumområdet mellan Lillkyrovägen och Kyro älv. Ett annat med tanke på byggande betydande område som de som svarade hade angett på kartan var åkerområdet i Harmaala väster om centrum invid älven. Även inom det byggda området i centrum och i dess omedelbara närhet hade flera områden angivits för byggande.

”Nya rutter” (32 svar)

I kartförfrågan fördes tydligt två beaktansvärda objekt fram när det gäller nya rutter. Många av dem som svarade önskade promenad- och friluftsstråk i Kyrkdammens omgivning. Därtill hade flera av dem som svarade i kartförfrågan angivit att det var otryggt vid Hiiripeltovägen och de önskade att en lätttrafikled anläggs där.

”Andra kommentarer om en viss plats” (39 svar)

I de andra kommentarerna kom bland annat följande fram:

- Man ville ha mera service i centrum, såsom café och servicestation.
- Många av dem som svarade önskade att möjligheterna till friluftsliv och löpning ska utvecklas exempelvis i form av spånbanor och skidspår. I flera kommentarer önskade man också fler och bättre cykelvägar.

- I flera kommentarer önskade man att omgivningen kring älven och Kyrkdammen ska snyggas upp. Därtill önskade man att skräp ska plockas bort och att grönområdena ska skötas bättre.

3.5.2. Ekologisk bedömning av delgeneralplaneområdet Lillkyro kyrknejd

En ekologisk bedömning av delgeneralplaneområdet gjordes år 2014. I den har strukturella drag och egenskaper som är värdefulla med tanke på naturens diversitet angivits. Miljöns kvalitet har bedömts via värdefulla biotoper, områdets naturtyper och artbestånd. Allmänt taget är det ekologiska tillståndet i delgeneralplaneområdet Lillkyro kyrknejd sedvanligt såsom österbottnisk landsbygdstätort och omgivande glesbygdsområde. Människans inverkan är kraftig. På området finns byggd miljö, skogarna är föremål för skogsbruk och åkrarna och ängarna är miljöer skapade av människan. Älvstränderna är bearbetade men i övrigt är älven på delgeneralplaneområdet relativt orörd.

Särdrag i skogsnaturen på delgeneralplaneområdet är moskogar på bergig mark. Därtill finns små lundar och kärr samt källor i skogarna. Åkrarna är huvudsakligen i sedvanlig odlingsanvändning. Med tanke på landskapet är de dock värdefulla. Den traditionella boskapsskötseln ökar diversiteten på området. Boskapsskötseln på området har effektiverats och numera är bara en del av boskapen i området ute på bete sommartid. I Sikainmäki finns ängar, en traditionsbiotop som ökar diversiteten. Kyro älv strömmar genom området. Älven är en viktig del av landskapet.

Skogslandskapet är splittrat men en del enskilda sammankopplade helheter finns kvar. Skogarna på delgeneralplaneområdet är huvudsakligen sammanbundna med större skogsområden utanför planområdet. Kyro älv skär av de ekologiska förbindelserna mellan livsmiljöerna på motsatta sidor. Åkrarna är huvudsakligen enhetliga helheter. Det byggda området är uppdelat på tätbebyggelse och glesbygdsområde.

De värdefulla och skyddade livsmiljöerna bör i mån av möjlighet bevaras vid markanvändningsplaneringen. Därtill bör de ekologiska förbindelserna mellan de små livsmiljöerna bevaras. Bevarandet av de hotade och skyddade arterna bör tryggas. I detta syfte bör artutredningar göras vid behov, om man har för avsikt att ändra markanvändningen i den värdefulla livsmiljön eller om den tilltänkta markanvändningen kommer att inverka på dem. Värdefulla livsmiljöer är naturtyper som är skyddade enligt naturvårdslagen, nyckelbiotoper enligt 10 § i skogslagen samt i vattenlagen avsedda källor eller rännilar i naturtillstånd. Redan kända hotade och enligt direktiv (Habitatdirektivet 1992/43/EEG, Bilaga II, IV och V och Fågeldirektivet 2009/147/EG, Bilaga I) skyddade arters levnadsförhållanden bör också tryggas.

På delgeneralplaneområdet bör särskild uppmärksamhet fästas vid bevarandet av drag som ökar diversiteten i livsmiljöerna. I skogsnaturen utgörs de här av bergmarkerna i området, framför allt ställen med berg i dagen, små lundar och kärr. I kulturmiljön handlar det om ängar. Mindre lundar är på skogsmark skyddade med stöd av skogslagen men skogslagen hindrar inte att markanvändningen ändras. Enskilda större lundar bör inte spjälkas upp, eftersom arterna i dem är många. Också små odikade kärr är värdefulla på sådana områden där största delen av kärret är dikat. De

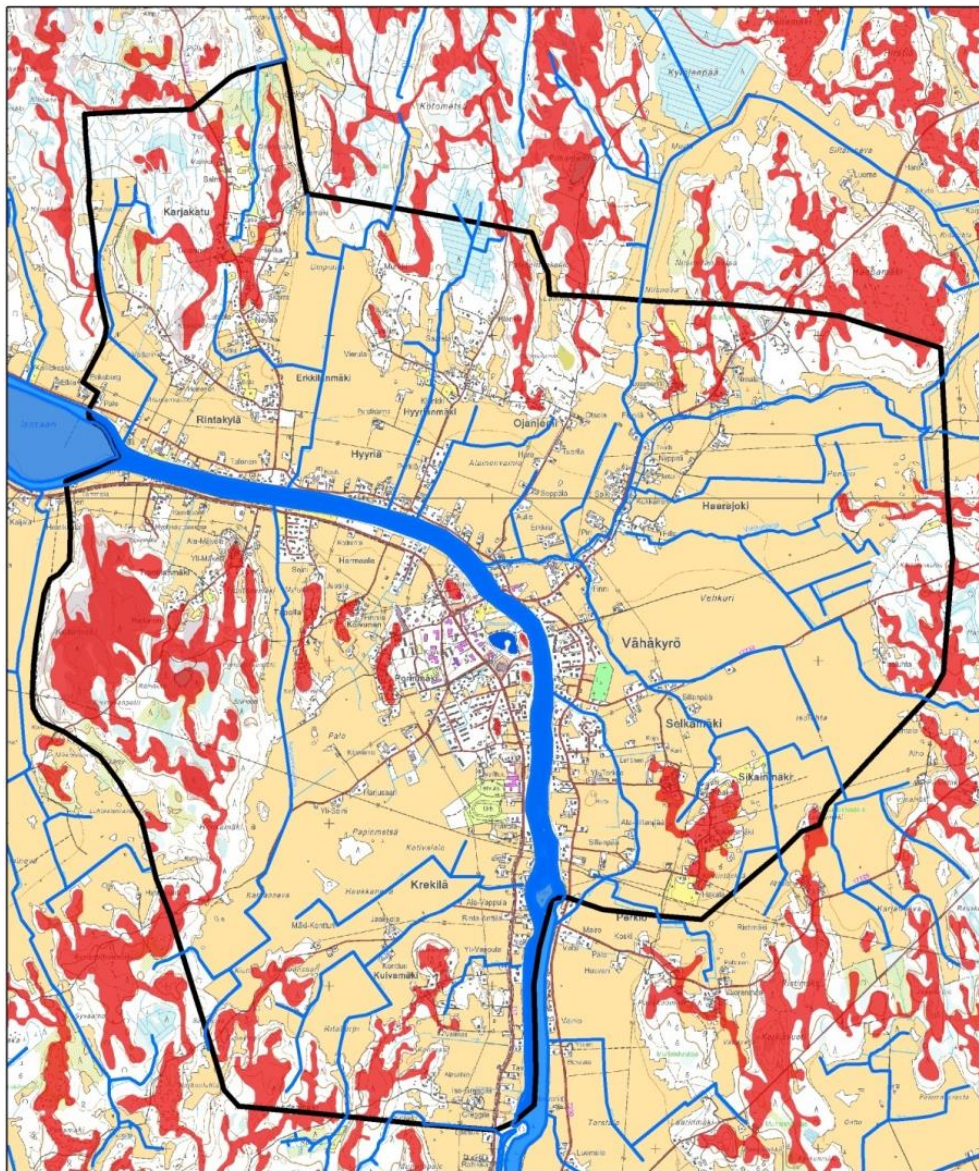
bör bevaras. Enligt Geologiska forskningscentralens jordmånsmaterial har åkrarna på planområdet röjts på mineraljord, så några stora enhetliga kärrområden har inte funnits på området.

Med tanke på tryggandet av naturens ekologiska funktion bör en sådan markanvändning gynnas som bevarar den traditionella landsbygdsmiljöns arter. Kontinuerlig effektivisering av jordbruket har påverkat arterna i Finland. Framför allt fågelarterna lider av landsbygdsmiljöns förändring. Området invid Kyro älv har i landskapsplanen angivits som ett område som är nationellt värdefullt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden, vilket talar för att området ska bevaras som traditionell landsbygd. Det är till fördel för landsbygdsmiljöns fågelarter om odlingen på området är mångsidig och om det utöver växtodlingslägenheterna idkas traditionell kreaturshållning.

Avloppsvattnet från delgeneralplaneområdet belastar Kyro älv. I fråga om avloppsvattnet bör uppmärksamhet fästas vid förebyggandet av näringsämnesbelastning, eftersom den näringsämnesbelastning som avloppsvattnet medför har bedömts vara ett särskilt lokalt problem i Lillkyro. Kyro älv är en central landskapsfaktor och med tanke på ekologin en viktig livsmiljö i delgeneralplaneområdet. Vattenkvaliteten i älven har under åren 2006–2012 huvudsakligen varit försvarlig eller nöjaktig.

Skogarna är naturliga grönområden. För närvarande är de måttligt förbundna med varandra på delgeneralplaneområdet, åkrar och tätbebyggelse har splittrat de naturliga förbindelserna mellan skogarna. Planområdets skogar är förbundna med skogar som finns utanför planområdet, vilket vidgar populationernas livsmiljö. Man bör ta hand om de här ekologiska förbindelserna, eftersom de är till fördel för skogsarterna. Inom ramen för ett effektivt skogsbruk uppnår arterna inte den för naturskogar typiska diversiteten. När ekologiska förbindelser bryts, minskar populationernas genetiska diversitet och populationens förmåga att uthärda andra förändringar i miljön försvagas (Hanski 2007). Jordbruksmiljöns arter drar nytta av att åkrarna bevaras som helheter förbundna med varandra. Kyro älv bryter på ett naturligt sätt av ekosystemen.

Vid markanvändningsplaneringen borde bevarandet av befintliga ekologiska korridorer och förbindelser beaktas. Vid utarbetandet av detaljplaner bör områdets naturtyper och arter utredas med den noggrannhet som plannivån kräver.

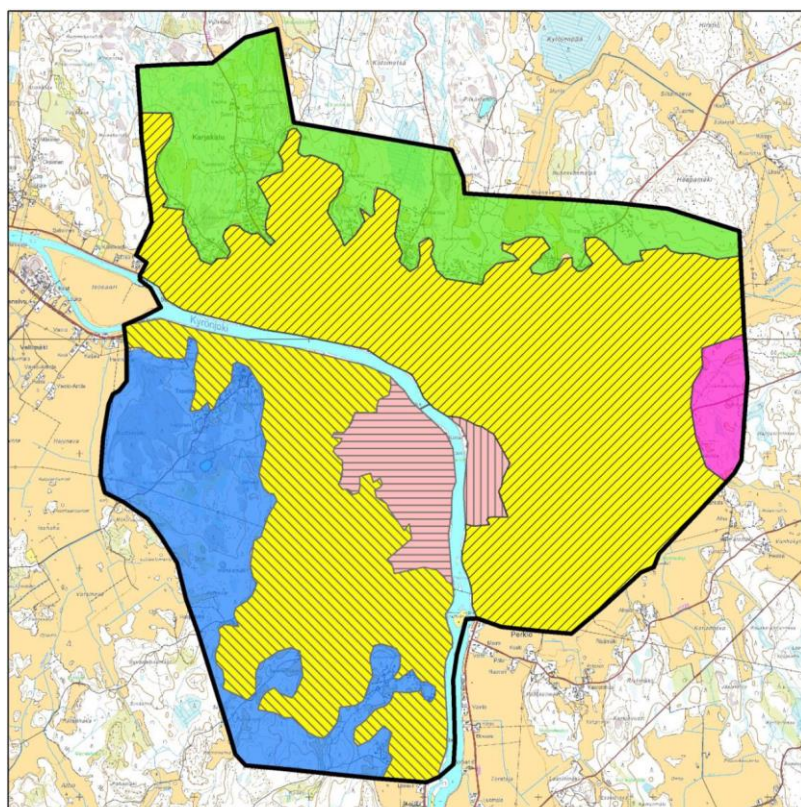
- Selvitysalueen raja
- Vedenjakaja selänne
- Vesistö

0 400 800 1 600 metriä

Vaasan kaupunki, kaavoitus 2014

Bild 19. Landskapsstrukturens stomme i utredningsområdet som delgeneralplanen för kyrknejden berör.

▭ Selvitysalueen rajaus

Metsäkokonaisuus

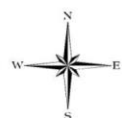
- 1
- 2
- 3

Peltokokonaisuus

- 1
- 2

Taajamakokonaisuus

- 1
- 2

0 375 750 1 500 Metriä

Vaasan kaupunki, kaavoitus 2014

Bild 20. Livsmiljöhelheter.

3.5.3. Naturutredning som gäller delgeneralplanen för Lillkyro kyrknejd

En naturutredning utarbetades för delgeneralplaneområdet Lillkyro kyrknejd under terrängsösongerna 2013–2014. De värdefulla naturtyper som sedan tidigare var kända på området granskades i terrängen, såsom naturtyper som enligt naturvårdslagen är skyddade, livsmiljöer som enligt skogslagen är särskilt viktiga och i vattenlagen angivna objekt. Därtill strävade man efter att i terrängen kartlägga reviren för de arter som enligt bilaga IV (a) kräver strängt skydd och reviren för de arter som är skyddade enligt bilaga I i fågeldirektivet. I samband med detaljplaneringen bör naturutredningen som har utarbetats för delgeneralplanen preciseras.

3.5.4. **Dagvattenutredning och översvämningsriskkartläggning för delgeneralplaneområdet Lillkyro kyrknejd**

År 2014 utarbetades en dagvattenutredning och en översvämningsriskkartläggning för delgeneralplaneområdet Lillkyro kyrknejd. Avsikten var att utreda dagvattnets avrinningsområden och nuläge samt att främja ekologisk hantering av dagvatten.

Utredningsområdet är stort till ytan och avrinningsområdena sträcker sig långt utanför planeringsområdet, därför är de beräknade dagvattenmängderna sannolikt inte till alla delar helt tillförlitliga. Närmare beräkningar bör göras i samband med detaljplanläggningen.

I utredningen fastställdes vattnets avrinningsområden, flödesriktningarna samt flödeskoefficienterna. Avrinningsområdena delades in i 19 delområden, för vilka dagvattenmängden och det på valda dimensioneringsregn baserade dagvattenflödet fastställdes. Målet var därtill att granska eventuella platser där dagvatten kunde hanteras på olika sätt.

Som dimensioneringsregn valdes regn som återkommer vart femte år och varar i en timme med intensiteten 53 l/s-ha, regn som återkommer vart femte år och varar i tre timmar med intensiteten 25 l/s-ha, regn som återkommer vart femte år och varar i tolv timmar med intensiteten 9,7 l/s-ha och regn som återkommer vart femte år och varar i 24 timmar med intensiteten 5,8 l/s-ha.

Kyro älv fungerar som huvudsakligt uppsamlingsområde för dagvatten, nästan allt vatten som samlas i öppna diken rinner till Kyro älv. Från den tätaste centrumbebyggelsen rinner dagvattnet till Kyrkdammen och vidare därifrån till Kyro älv. På utredningsområdet finns också små våtmarker, som för sin del samlar upp dagvatten.

För delgeneralplaneområdet rekommenderas i första hand att dagvattnet ska absorberas på det ställe där det uppkommer eller i dess närhet. Som andrahandslösning kan dagvattnet ledas längs med grönsänkor och öppna diken till fördröjningssänkor och vidare med naturenlig metod till ett dagvattenområde eller -damm. Med tanke på Kyro älvs ekologiska situation borde en tillräcklig skyddszon lämnas kring skogsbruksområdena och dagvattenområden anläggas.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten har gjort upp en plan för hanteringen av översvämningsriskerna i Kyro älvs vattendragsområde för åren 2016–2021. Enligt uppskattningarna i planen är delgeneralplaneområdet Kyrknejden beläget på ett nationellt betydelsefullt översvämningsriskområde.

Beträffande översvämningsgranskningen kan konstateras att en del av generalplaneområdet hamnar under vatten såväl vid vanliga översvämningar (1/2) som vid mera sällsynta översvämningar. Vid de mycket vanliga översvämningarna är det strandlinjen och en del av Kyrkdammens område som hamnar under vatten. På delgeneralplaneområdet finns inga isdammsplatser.

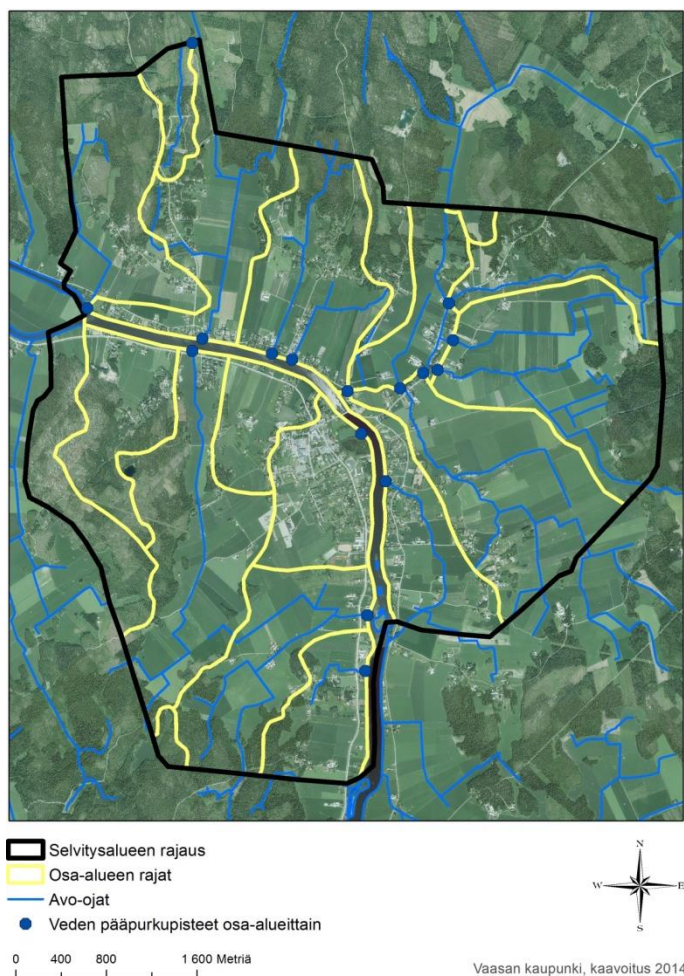

Bild 21. Vattenförhållandena på utredningsområdet. Utloppsställena anger den plats dit avrinningsvattnet från delområdena huvudsakligen rinner.

3.5.5. Samhällsstrukturutredning som gäller delgeneralplanen för Lillkyro centrum (2014)

År 2014 utreddes Lillkyro centrum's samhällsstruktur. I utredningen har bl.a. tätortsstrukturens, befolkningens och arbetsplatsernas nuläge och utveckling undersökts främst med olika lägesdataanalyser bl.a. utgående från Finlands miljöcentrals material över uppföljning av samhällsstrukturen. Därtill har trafiken och pendlingen samt de samhällstekniska nätverken undersökts. Slutresultatet är en analys av potentiella platser för bostadsbyggande.

I utredningen konstateras att områdets samhällsstruktur är landsbygdsaktig och därmed en aning spridd men att det finns tecken på förtätning av den. Exempelvis ändringen i antalet jordbruksarbetsplatser och koncentration av arbetsplatserna närmare byområdet formar för sin del områdets helhetskaraktär. Kyro älv, som strömmar genom planeringsområdet, ger sin särprägel åt samhällsstrukturen i området. Sedan länge har bebyggelse funnits invid älven och knappast kommer det heller i framtiden att finnas något behov av någon stor utbredning till åker- och skogsområden långt från älvstranden.

I utredningen har de lämpligaste platserna för bostadsbyggande utretts genom att över 15 minuters väg med lätttrafik till service, svingårdarnas luktölagenhetszoner och översvämningsriskområdena har lämnats bort. De återstående områdenas potential har höjts bl.a. med de potentiella platser för byggande som invånarna har angivit i SoftGIS-enkäten samt områden som är belägna på mindre än en kilometers avstånd från servicen i centrum. Landskapsstrukturella faktorer som är viktiga med tanke på markanvändningsplaneringen har inte beaktats i analysen. Av analysen framgår det att det finns flera platser på planeringsområdet där man kan överväga nybyggande eller kompletterande byggande.

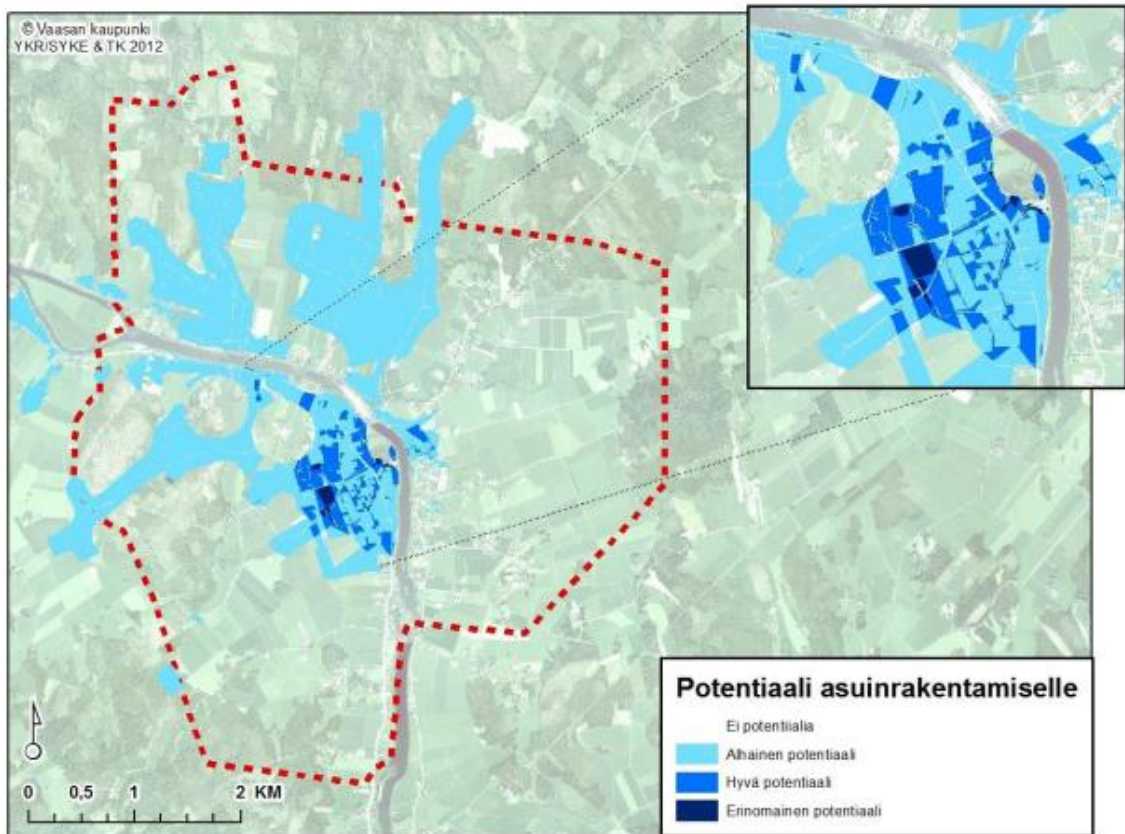

Bild 22. Potentiella platser för bostadsbyggande.

3.5.6. Lillkyro kulturmiljöinventering 2015

År 2015 gjordes en inventering av kulturmiljön i Lillkyro. Inventeringen genomfördes av byggnadsantikvarie och arkitekt Ruusa Viljanen-Rossi. I inventeringen har kulturmiljöns nuläge dokumenterats, en bedömning gjorts av hur välbevarad den är samt dess kulturhistoriska betydelse och värden identifierats. I utredningen rekommenderas att 64 objekt ska skyddas på planeringsområdet. Därtill har sex områden identifierats som värdefulla kulturmiljöer.

Utöver resultaten av inventeringen har i utredningen planeringsområdets historia och kulturmiljöns utveckling sammanställts allmänt och för enskilda byar. Lillkyro kyrknejd hör till det finländska nationallandskapet. På planeringsområdet finns såväl nationellt som landskapsmässigt

värdefulla landskapsområden och kulturhistoriska miljöer. Därtill finns på planeringsområdet både med stöd av lagen skyddade kulturhistoriskt värdefulla objekt och fornlämningar.

Nationallandskapet Kyro älvdal

Området kan anses höra till det finländska nationallandskapet Kyro älvdal och odlingsslätterna i södra Österbotten. Miljöministeriets arbetsgrupp för nationallandskap valde år 1992 Finlands nationallandskap. Valet skedde i anknytning till 75-årsjubileet av Finlands självständighet.

Finlands 27 nationallandskap ger en bild av de mest representativa natur- och kulturdragen i vårt lands olika delar. Man har inte definierat några exakta gränser för nationallandskapen och därmed har de ingen lagstiftad uppgift i planläggningen. Nationallandskapen har dock stor betydelse för t.ex. turismen. Många av dem är unika sevärdheter och ändringar som berör nationallandskapen bör därför hållas nere. Nationallandskapet har ett kraftigt symbolvärde och de har en allmänt erkänd betydelse för den nationella kulturen, historien och naturbilden.

Bygda kulturmiljöer av riksintresse

Museiverket har i sin inventering av byggda kulturmiljöer av riksintresse fastställt Lillkyro kyrkbacke, kyrkholmen Kirkkosaari och Lillkyro prästgård som en byggd kulturmiljö av riksintresse.

Museiverket beskriver området på följande sätt: *Lillkyro kyrkbacke avspeglar byggnadssättet i kyrkbys i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet innan ökande trafik och kommers på 1930-talet gav upphov till större dimensioner i byggnationen.*

Ändpunkten för landsvägen som korsar Lillkyro kyrkby är kyrkbacken som höjer sig från den jämna terrängen. På backen står kyrka, klockstapel, lånemagasin och ett gammalt loft som man kan köra igenom samt en gammal folkskola omgiven av en grupp små bostadshus. Kyrkan, som reser sig på strandbranten vid Kyro älv, är en av de få kvarvarande gustavianska stenkyrkorna från 1700-talet. Den vitrappade kyrkan är till sin grundplan en korskyrka med avfasade inre hörn. Den har ett svagt sluttande yttertak, som valmats i korsarmarnas ändor. På korsarmarnas fasader finns tre fönster med låga gaveltrianglar. Kyrksalen täcks av brädvalv.

Söder om kyrkan, mellan kyrkdammen och älven, finns kyrkholmen, där den första sockenkyrkan stod 1610–1643. På holmen finns även en begravningsplats för ryska kosacker från Krimkriget. Lillkyro prästgård, Maunuksela, med sin klassicistiska huvudbyggnad står på motsatta stranden av Kyro älv.

Nationellt värdefulla landskapsområden

I Österbottens landskapsplan är Kyro älvdal i enlighet med miljöministeriets betänkande från år 1993 angivet som nationellt värdefullt landskapsområde. I Finland finns det sammanlagt 156 nationellt värdefulla landskapsområden. De utgörs av de mest representativa kulturlandskapen på

landsbygden. Deras värde är baserat på en varierande kulturpåverkad natur, ett vårdat odlingslandskap och traditionellt byggnadsbestånd.

I betänkandet Värdefulla landskapsområden II beskrivs området på följande sätt:

De mest karaktäristiska dragen för odlingsslätterna i Södra Österbotten är välrepresenterade i Kyro älvdal.

(---)

Landskapets kärna är Kyro älv som rinner i en tydlig fåra, där låga uppslammade öar och mindre forsar ställvis ger omväxling. Det öppna odlingslandskapet invid älvdalen är som mest ca fyra kilometer brett och på vissa stället smalnar det av ordentligt. Det jämna åkerområdet förändras längre bort från dalen till ett svagt sluttande vattendelarområde med skogar och kärr. Från älvdalens enhetliga odlingszon går förgreningar av odlingslandskapet i olika riktningar.

(---)

Bebyggelsen följer älven som ett obrutet band och byarna växlar utan klar gräns. Betecknande för bebyggelsen är ännu i dag husen i österbottnisk stil från slutet av förra århundradet fastän nybygget har varit livligt under de senaste åren.

(---)

Ett unikt exempel på en gammal österbottnisk bystruktur är byn Saarenpää i Lillkyro. Vid älvbranten finns en rad med ståtliga österbottniska hus.

För närvarande pågår en inventering på Miljöministeriet vid vilken landskapsområdesnätet och uppgifterna om områdena uppdateras. Det här är också nödvändigt, eftersom exempelvis den unika byn Saarenpää nästan helt har rivits under de gångna 30 åren.

Nationellt värdefulla kulturhistoriska miljöer

I landskapsplanen för Österbotten har Kyro älvs kulturlandskap också angivits som en byggd kulturmiljö av riksintresse i enlighet med Museiverkets och miljöcentralens objektsförteckning från år 1993.

De nationellt betydelsefulla kulturhistoriska miljöerna fastslogs på 1980-talet. Efter det har de justerats och reviderats och en ny lista, som har ersatt den gamla, fastställdes år 2008, samma år som landskapsplanen godkändes.

Kulturlandskapet i Kyro älv beskrivs i den tidigare listan över nationellt betydelsefulla kulturhistoriska miljöer på följande sätt: *Kyro älvdal bildar en omfattande landskapshelhet, som innehåller en stor mängd kulturhistoriskt värdefullt byggnadsbestånd såväl i form av byhelheter som enskilda byggnadsgrupper och byggnader.*

Historisk väg

Vägen som går genom Lillkyro längs Kyroälvs västra strand har funnits redan på 1400-talet; i början som en häststig. Vägen som är känd som Kyrönkangas sommarväg har förenat Tavastehus och Korsholms slott. Längs vägen har man färdats från Tavastehus till vildmarken och tidvis har posten transporterats längs den. Vägens sträckning har bevarats nästan oförändrad till våra dagar.

Med stöd av lagen skyddade kulturhistoriskt värdefulla objekt

På utredningsområdet finns två med stöd av lagen skyddade objekt: med stöd av kyrkolagen skyddade Lillkyro kyrka och likaså det med stöd av kyrkolagen skyddade begravningskapellet i Lillkyro.

Fasta fornlämningar

Lillkyros förhistoriska tid är mycket rik och man har hittat många förhistoriska lämningar i socknen. I utredningen har samtliga fornlämningar från byarna i enlighet med Museiverkets fornminnesregister sammanställts, trots att de till stor del finns utanför utredningsområdet. Sammanlagt finns 24 fornlämningar i de byar som utredningen inbegriper. Tio av fornlämningarna finns på planeringsområdet.

3.6. Störande faktorer i miljön

3.6.1. Trafik

Regionvägarna 717 (Lillkyrovägen–Merikartvägen) och 718 (Vöråvägen) samt förbindelseväg 7200 (Hiiripeltovägen–Älvstrandsvägen) utgör huvudleder i vägnätet på planeringsområdet. Den mest betydande vägförbindelsen i närheten av planeringsområdet är riksväg 18 söder om det.

En stor del av vägnätet i centrumområdet är angivet som gata men utanför centrum består vägnätet närmast av enskilda vägar. På planeringsområdet finns endast en broövergång, Ojaniemi-bron i mitten av planeringsområdet. I övriga riktningar är vägnätet ganska jämnt utspritt, förutom i riktning mot Laihela, dit det finns enbart enskilda vägar från planeringsområdet.

Trafikmängderna på vägarna i området år 2014 och prognosmängderna för år 2040 har utretts i samhällsstrukturutredningen (2014). Trafikmängdsprognoserna har i utredningen beräknats utgående från allmänna trafikförändringar, som har uppskattats vara +20–40 %. Under delgeneralplanarbetet har dock konstaterats att denna allmänna tillväxtprognos är en aning överdimensionerad på planeringsområdet, vilket innebär att en realistisk tillväxtprognos sannolikt är något mindre. I nedanstående tabell presenteras trafikmängderna under åren 2014 och 2017.

Väg	Hastighetsbegränsningar, km/h	Trafikmängd, bilar/dygn
717	40–80	år 2014: 2 042–2 754 år 2017: 2 430–2 786
7200	50–80	år 2014: 246–1 106 år 2017: 428–1 090
17743	50–60	år 2014: 684 år 2017: 754

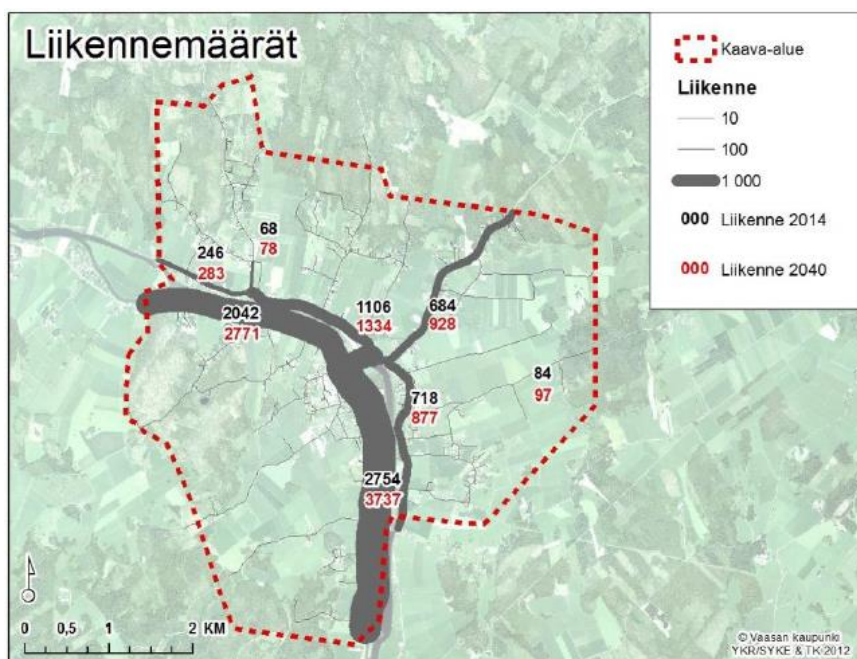

Bild 23. Trafikmängder och prognoser på planeringsområdet.

Någon separat trafikbullerutredning har inte gjorts i anslutning till delgeneralplanen. På området finns ingen riksväg och planen har inte någon stor inverkan på ökningen i trafikmängderna på området. Invid huvudvägarna har inget nytt boende anvisats utanför bycentrumet. Trafikbullret ska enligt behov utredas närmare i samband med noggrannare planeringen.

3.6.2. Olägenheter med anledning av jordbruket

På planeringsområdet finns enligt stadens uppgifter 12 storenheter för husdjurskötsel, varav åtta svingårdar, tre mjölkboskapsgårdar och en fjäderfågård (värphönsgård). På planeringsområdet finns enligt stadens uppgifter emellertid inte en enda sådan stor husdjursenhet vars miljötillstånd enligt miljöskyddsförordningen skall behandlas av den regionala miljöcentralen. Sådana är:

- djurskydd för minst 75 mjölkkor, 200 köttboskap, 250 fullvuxna suggor, 1 000 köttsvin, 30 000 värphönor eller 50 000 broilrar
- annat djurskydd som i fråga om produktion av gödsel motsvarar ett djurskydd för 1 000 köttsvin

- pälldjursfarm för minst 2 000 avelsminkhonor eller avelsillerhonor eller minst 600 avelsräv honor eller avelssjubbhonor eller minst 800 andra avelshondjur
- annan pälldjursfarm som i fråga om produktion av gödsel eller miljökonsekvenser motsvarar en pälldjursfarm för 2 000 avelsminkhonor.

Omkring djurgårdarna ska ett skyddsområde reserveras, inom vilket nytt boende inte bör förläggas. Storleken på skyddsområdena varierar beroende på djurart och djurgårdarnas storlek.

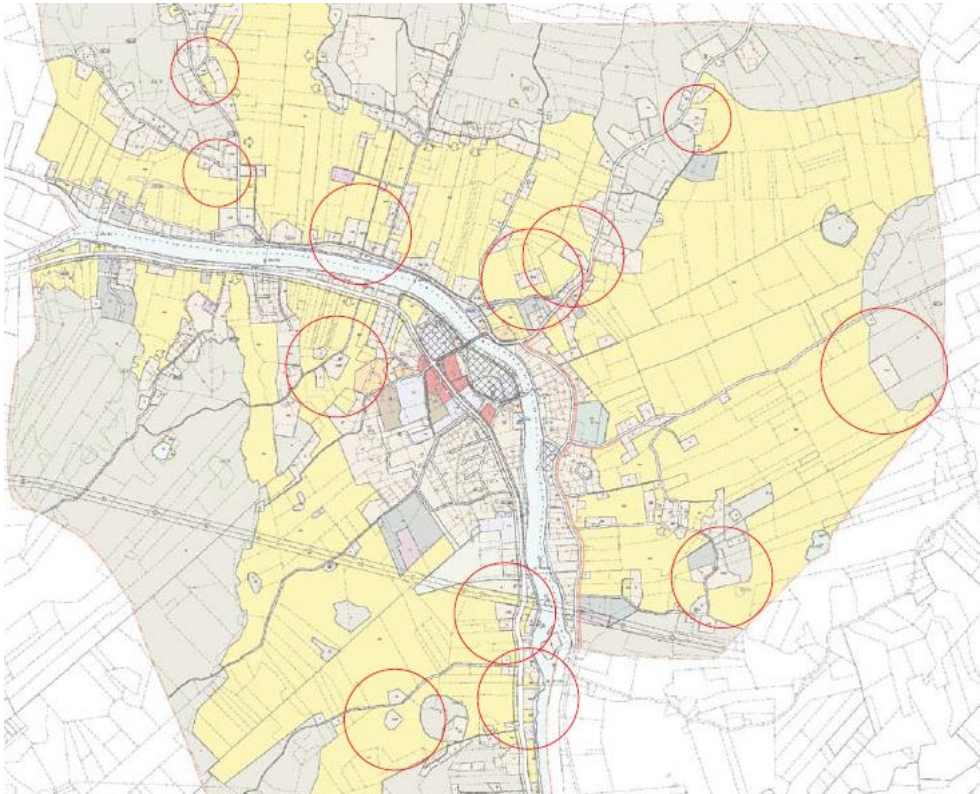

Bild 24. Informativa skyddszoner för husdjursenheter på delgeneralplaneområdet.

3.6.3. Förorenade markområden

På planeringsområdet finns enligt de uppgifter som staden har följande förorenade eller eventuellt förorenade markområden:

- **Lampela**

År 2011 sanerades området på fastigheterna 905-435-14-12, 905-440-3-11, 905-440-3-10, 905-440-7-22 och 905-440-18-8. Det har funnits diverse fyllnadsjord och byggnadsavfall på området. Området har varit förorenat av medeltunga oljefraktioner, koppar, nickel, zink, arsenik, bly och kvicksilver.

I slutrapporten om iståndsättningen konstateras följande: Utgående från resthaltsresultaten blev området huvudsakligen iståndsatt till den i beslutet förutsatta nivån. Resthalter finns på det område som är planlagt som område för affärs- och kontorsbyggnader (K). Med tanke på planläggningen och mätningssäkerheten i analysmetoden finns inget behov av fortsatta åtgärder eller uppföljning i fråga om objektet. Ifall områdets användningsändamål ändras så att det blir så att säga känsligare, bör det beaktas att förhöjda antimonhalter kan förekomma på området.

- **Birlingsvägen**

På fastigheten 905-440-11-33 har avfall grävts upp i samband med rörschaktning. Schaktet har inte utvidgats utanför rörschaktet på grund av avfallet men sensoriskt har man bedömt att största delen av avfallet är bortgrävt. Enligt stadens uppgifter är behovet av undersökning och/eller iståndsättning av objektet måttligt.

Därtill finns på planeringsområdet sju objekt som är antecknade i det av Finlands miljöcentral upprätthållna datasystemet med jordmånsuppgifter. Systemet innehåller uppgifter om markområden, där nuvarande eller tidigare verksamhet eventuellt kan ha medfört att skadliga ämnen har hamnat i marken, och om områden som har undersökts eller iståndsatts. Följande objekt är införda i systemet:

- **F.d. Vähänkyrön Osuuskauppa**

På fastigheterna 905-444-1-22 och 905-444-1-102 har det funnits en bränsledistributionsstation som har lagts ner. De underjordiska behållarna har avlägsnats 1996. Fastigheterna behöver utredas. I planförslaget är området anvisat för service, handel och förvaltning. När markanvändningen förändras är det bra att göra en bedömning av föroreningar och behovet av sanering på området. (objekt 80212)

- **Lillkyro Lampela**

År 2011 sanerades området på fastigheterna 905-435-14-12, 905-440-3-11, 905-440-3-10, 905-440-7-22 och 905-440-18-8. Det har funnits diverse fyllnadsjord och byggnadsavfall på området. Området har varit förorenat av medeltunga oljefraktioner, koppar, nickel, zink, arsenik, bly och kvicksilver. Området har iståndsatts men en markanvändningsbegränsning har kvarstått i och med att antimonhalten överskred det lägre riktvärdet. Området är enligt planförslaget område för bycentrumsfunktioner. När markanvändningen förändras är det bra att göra en bedömning av föroreningar och behovet av sanering på området. (objekt 20003656)

- **F.d. Vähänkyrön autohuolto**

Det har funnits en bränsledistributionsstation på fastigheten 905-440-2-37 och den upphörde 1965. Det finns behov av utredning på fastigheten. I planförslaget är området anvisat för service, handel och förvaltning. När markanvändningen förändras är det bra att göra en bedömning av föroreningar och behovet av sanering på området. (objekt 80208)

- **Hackman/Finncrown**

På fastigheten 905-440-16-0 är en metallytbehandlingsanläggning verksam. I planförslaget är området anvisat för service, handel och förvaltning. Det finns behov av utredning på fastigheten. (80200)

- **F.d. Hyyriä avstjälpningsplats**

Avstjälpningsplatsen på fastigheten 905-437-32-0 drogs in år 1974. Det finns behov av utredning på området. I planförslaget är området anvisat för samhällsteknisk försörjning. När markanvändningen förändras är det bra att göra en bedömning av föroreningar och behovet av sanering på området. (80205)

- **F.d. Saarenpää skrothandel**

Det finns inte något behov av sanering på fastighet X och inte heller någon användningsbegränsning. I planförslaget är området anvisat för landsbygdsaktigt boende. Inget behov av fortsatta åtgärder. (objekt 80204)

- **Vähänkyrön metsästysseuras skjutbana**

Under åren 1960–1985 var en skjutbana i användning på fastigheten 905-447-5-86. Området har inte undersökts. Enligt planförslaget är området jord- och skogbruksdominerat område med särskilt behov av styrning av friluftslivet. Om det har förekommit hagelgevärsskytte på objektet, bör man bedöma om området är förorenat och om det behöver saneras, ifall planförslaget förverkligas. (objekt 80220)

3.6.4. Översvämningsrisker

Ett förslag till plan för hantering av översvämningsriskerna i Kyro älvs avrinningsområde har gjorts för åren 2016–2021. I förslaget konstateras att markanvändningsplaneringen är ett centralt medel när det gäller att minska översvämningsriskerna. Genom styrning av funktionerna på översvämningsområdena kan de skador som uppkommer till följd av översvämningar minskas. I förslaget anförs att de områden där det finns risk för översvämning bör anges i samtliga planer och att på betydande översvämningsriskområden bör den nivå anges under vilken konstruktioner som är fuktkänsliga inte får byggas.

Finlands miljöcentral har publicerat en guide om Översvämningsberedskap vid byggande – guide i hur man fastställer lägsta byggnadshöjd på strandområden *Tulviin varautuminen rakentamissa*. Enligt guiden kan den med tanke på översvämningar lägsta byggnadshöjden i områden nära insjöar anges som en summa av följande delfaktorer för vederbörande vattendrag eller del av det:

- den högsta översvämningsnivån i genomsnitt en gång på 100 år (HW 1/100) eller den högsta översvämningsnivån i genomsnitt en gång på 50 år, plus 30 cm (HW 1/50 + 0,3 m)
- prövningsbaserad tilläggshöjd, som innefattar:
 - tilläggshöjd på grund av byggnadstypen
 - tilläggshöjd på grund av klimatförändring
 - tilläggshöjd på grund av ett vattendrags egenskaper

- prövningsbaserad reservation för vågsvall vid stränderna till öppet hav
- Ifall den nivå som har erhållits på detta sätt enligt observationer har överskridits ibland, bör denna högsta observerade översvämningssnivå tas som utgångspunkt vid godkännandet av bygghetsplatsen och grundläggningsnivån.

En kartläggning av översvämningssvårigheten i fråga om Kyrö älv, som rinner genom planeringsområdet, blev klar år 2013. Översvämningssvårighetskartorna finns i översvämningssvårighetskarttjänsten på adressen paikkatieto.ymparisto.fi/tulvakartat. På planeringsområdet är översvämningssvårighetsområdet huvudsakligen mycket smalt. Mera omfattande översvämningssvårighetsområden finns enbart på bägge sidorna om Kyrö älv vid planeringsområdets västra kant och söder om älven på Kyrkdammens område. Vid planeringsområdets västra kant utgörs översvämningssvårighetsområdena delvis även av områden på andra sidan om landsvägarna.

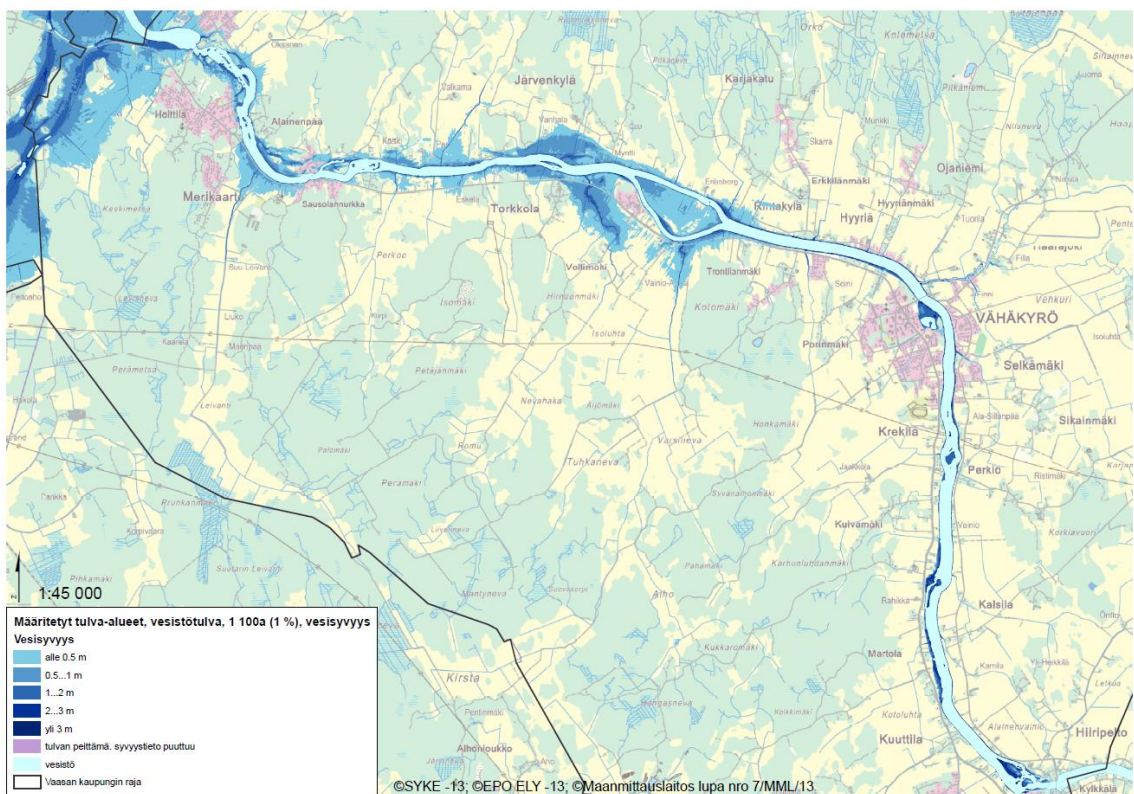

Bild 25. Översvämningssvårighetsområden (1/100 a) på planeringsområdet.

3.7. Samhällsteknisk försörjning

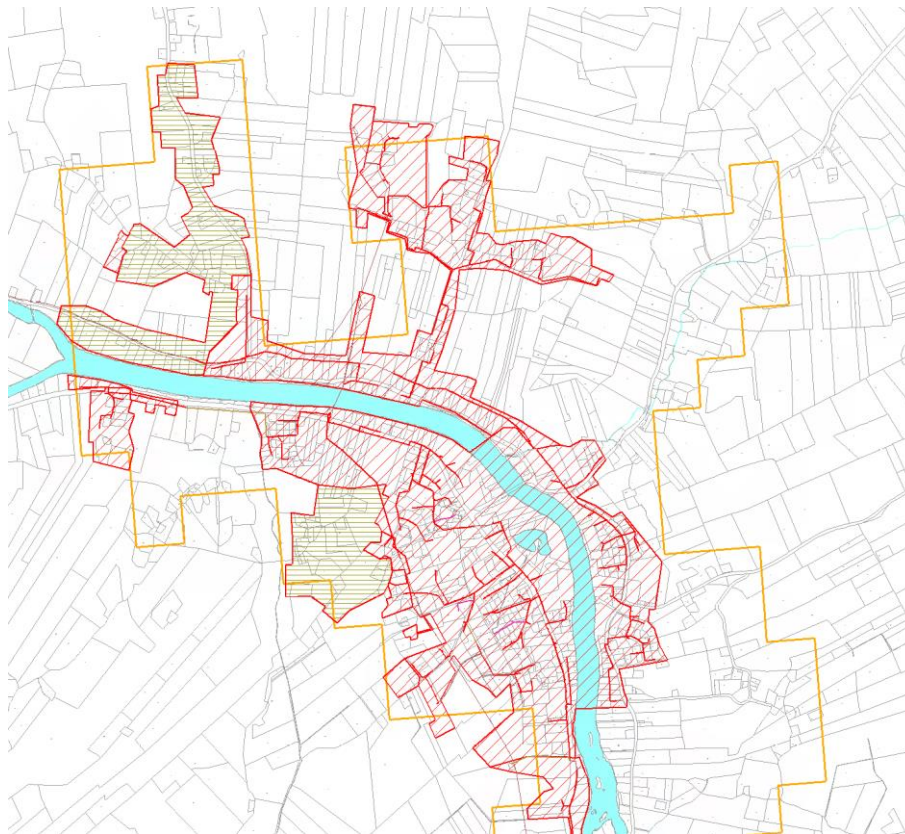
3.7.1. Vattentjänster

För distributionsnätet för områdets hushållsvatten ansvarar huvudsakligen Vasa Vatten. Uppdateringen av verksamhetsområdena för Vasa Vattens vatten- och avloppsnät är på hälft. Målet är att stadsfullmäktige i Vasa ska godkänna verksamhetsområdena före utgången av år 2017. Verksamhetsområdena för Vasa Vattens vatten- och avloppsnät framgår av bilderna 36 och 37.

På planeringsområdet finns även en pumpstation för avloppsvatten. Reningsverket finns i byn Hyyriä i ändan av Paukkavägen.

Bild 26. Vattennätets verksamhetsområde på planeringsområdet.

- Jätevesiviemäri
- Paineviemäri
- Jätevesiviemäriverkostons toiminta-alue 2016
- Jätevesiviemäriverkostons toiminta-alueen tavoitteellinen laajennusalue
- 2020** Jätevesiviemäriverkostons toiminta-alueen laajentamisen tavoitteellinen aikataulu

Bild 27. Avloppsnätets verksamhetsområde på planeringsområdet.

3.7.2. Energiförsörjning

På planeringsområdet söder om bycentret finns en 110 kV:s kraftledning. Kraftledningen bör beaktas vid markanvändningsplaneringen vid bedömningen av förutsättningarna för en hälsosam och trygg miljö i enlighet med 39 § och 54 § i markanvändnings- och bygglagen. Det ledningsområde som kraftledningen kräver bildas av ett öppet område under ledningarna (26–30 m) och på bägge sidorna om det öppna området 10 meter breda randzoner där trädens tillväxt är begränsad.

På planeringsområdet finns även en elstation. Elstationen på 110/20 kV invid Hiiripeltovägen 190 ägs av Vasa Elnät Ab.

4. Mål för planeringen

Huvudmålen för delgeneralplanearbetet var enligt programmet för deltagande och bedömning att stärka Lillkyro centrums livskraft och dragningskraft, att utvidga och förtäta kyrkbyn samt att utveckla parkeringen, trafiken och den lätta trafiken i kyrkbyn.

Under planarbetets gång har målen preciserats och att garantera en god och trivsamt livsmiljö för områdets nuvarande och framtida invånare kan sägas vara planens huvudmål. Viktiga mål är också att bevara och utveckla Lillkyros och Kyro älvdals särdrag samt att värna om områdets landskapsmässiga och kulturhistoriska värden samt kulturmiljövärden.

Förutom huvudmålen är planens mål också:

- att utveckla möjligheterna för affärsverksamhet på bycentrumområdet,
- att skapa förutsättningar för att bevara närservicen och arbetsplatserna på planeringsområdet,
- att utveckla och förtäta bystrukturen,
- att bevara Kyro älvdal som nationellt värdefullt landskapsområde,
- att förbättra förutsättningarna för den lätta trafiken på området,
- att säkra jordbrukets förutsättningar på området,
- att främja bevarandet av naturens mångfald och andra naturvärden samt
- att beakta principerna för hållbar utveckling i utvecklingen av området.

5. Planeringens olika skeden

Ett planläggningsbeslut om utarbetande av en delgeneralplan för Lillkyro kyrknejd fattades 3.6.2014. Delgeneralplanens program för deltagande och bedömning hölls framlagt under tiden 16.6–4.7 och 4.8–22.8.2014. Som intressenter för planen antecknades stadens invånare, planområdets fastighetsägare och -innehavare, företagare och företagargrupper på planområdet, områdets invånarföreningar och miljöföreningar, stadens sakkunnigmyndigheter och affärsverk, grannkommunerna, Vasek, Österbottens handelskammare, Österbottens förbund, Polisinspektionen i Österbotten, NTM-centralerna i Södra Österbotten och i Österbotten, Regionförvaltningsverket, Museiverket, Trafikverket, Luftfartsverket, Områdesnämnden för Lillkyro och Mtk-Vähäkyrö.

Tio utlåtanden och fem åsikter lämnades in om programmet för deltagande och bedömning. Ett myndighetssamråd hölls 12.9.2014 om delgeneralplanen och feedbacken i pdb-skedet.

Delgeneralplaneutkastet hölls framlagt 2.6–2.7.2015 och ett allmänt presentations- och diskussionstillfälle om planutkastet ordnades 3.6.2015. 17 utlåtanden och 19 åsikter om utkastet lämnades in. De mest betydande behoven av ändring som kom fram i delgeneralplanens utkastskede gällde bl.a. det värdefulla landskapet, kulturmiljön och kulturmiljövårderna, översvämningens riskområden, beaktandet av boskapslägenheterna och säkerställande av deras verksamhetsförutsättningar samt villkoren i fråga om de centrumfunktioner och den kommersiella service som anges i landskapsplanen. Övriga betydande ändringsbehov gällde bl.a. exploateringen och våningsantalen på bostadsområdena, vatten- och avloppsnätens verksamhetsområden, de nuvarande och de nya lätttrafikrutternas beteckningar samt behovet av att beakta olika trafikformer.

Åsikterna gällde i regel detaljer i delgeneralplanen och man vill ha ändringar i beteckningarna samt korrigeringar i fråga om gränserna mellan beteckningarna. En del önskade mera boende på vissa platser och en del mera jord- och skogsbruksområde. I många åsikter lyftes även sådana saker fram som inte tas upp i generalplanen.

Efter utkastskedet gjordes en kulturmiljöinventering på området. När utredningen var klar hölls ett informationsmöte 23.3.2016, där utredaren Ruusa Viljanen-Rossi presenterade sitt inventeringsarbete och dess slutresultat. Mötet väckte stort intresse och det blev en aktiv diskussion bland deltagarna om områdets historia och värdefulla byggnadsbestånd. Även med Österbottens museum har utgående från utredningen en diskussion förts om värdefulla objekt på området och om hur de bäst ska beaktas i delgeneralplanen.

Med områdesnämnden för Lillkyro hölls ett samråd 21.2.2017. På samrådet presenterades planarbetet och diskuterades bl.a. målen för planen.

Med Närings-, trafik- och miljöcentralen hölls en arbetsförhandling 24.2.2017.

Delgeneralplaneförslaget hölls offentligt framlagt 16.10.–16.11.2017 och ett allmänt presentations- och diskussionstillfälle ordnades 26.10. 13 utlåtanden och 25 anmärkningar om förslaget lämnades in.

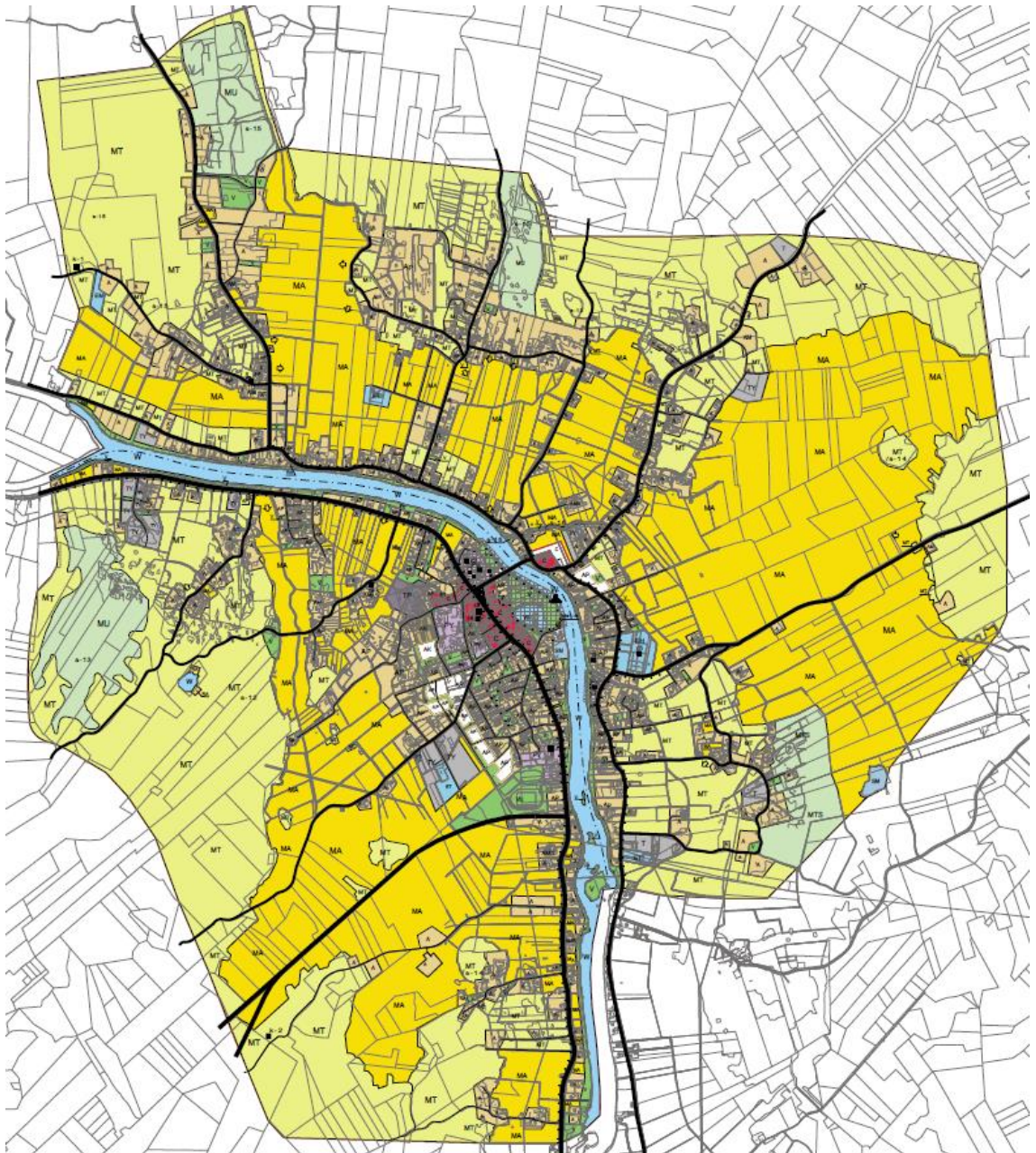

Bild 28. Delgeneralplaneutkastet var framlagt 2.6–2.7.2015.

6. Redogörelse för delgeneralplanen

6.1. Planens allmänna motiveringar

Planens lösningar baserar sig på de mål som fastställts i planarbetet, på de planer och utredningar som styr den samt på annat utgångsmaterial. I enlighet med målen i delgeneralplanen inriktar sig planens lösningar på att stärka Lillkyro kyrkbys livskraft och attraktionskraft samt att främja områdets värdefulla kultur- och naturmiljöer.

6.2. Planens helhetsstruktur och -dimensionering

I planen anges utbyggnad och tillväxt närmast genom förtätning av bycentrumet. Nya områden för boende är i delgeneralplanen anvisade närmast sydväst om centrumet. Planen möjliggör ca 300 nya invånare, vilket är trefaldigt jämfört med målet i strukturmodellen för Vasaregionen 2040. Generalplanereserven bör dock vara omfattande när man bl.a. beaktar det att enligt de fortsatta utredningarna kan av olika orsaker inte hela den anvisade generalplanereserven utnyttjas fullt ut. Därtill innebär det omfattande privata markägandet på området en större utmaning för planmässig utveckling av området. Jämfört med den gällande delgeneralplanen har emellertid inte mer byggande anvisats.

Delgeneralplanen möjliggör ca 50 nya egnahemstomter på de områden som ska detaljplanläggas. Tomterna finns huvudsakligen i närheten av centrum och på mindre än 2 kilometers avstånd från skola och service. I de gällande detaljplanerna ingår därtill sedan tidigare flera obebyggda tomter. Totalt 72 AO-tomter, 4 AR-tomter (totalt 7 600 m² vy) och 2 AL-tomter (totalt 2 900 m² vy) är obebyggda på detaljplaneområdena.

Utöver småhustomterna har i planen ca 20 000 m² nytt flervåningshusbyggande anvisats på bycentrumområdet. Även på området för bycentrumfunktioner (C) och på området för service, handel och förvaltning (P) är det möjligt att förlägga en del boende utöver andra funktioner.

På andra bostadsområden än de som ska detaljplanläggas finns också en del byggmöjligheter. Områdena för landsbygdsaktigt boende (A) är anvisade i anslutning till redan byggda bostäder så att byggandet inte sprids ut ytterligare. Uppskattningsvis finns det utrymme för ca 40 nya byggplatser på A-områdena. Det område som delgeneralplanen omfattar är i dess helhet planeringsbehovsområde till den delen det inte är detaljplanerat. Byggplatsens lämplighet utanför detaljplaneområdena undersöks därmed närmare från fall till fall.

Delgeneralplanen gör det möjligt att utveckla arbetsplatser, både vad gäller industri och service, men även vad gäller traditionella landsbygdsanknutna funktioner. Servicen är i planen anvisad i kyrkbyns centrum. För industrin har utvidgningsmöjligheter reserverats i planen i anslutning till redan byggda industriområden.

I delgeneralplanen i byns centrumområde har C-, P-, PY- och AK-områden anvisats. Områdena är huvudsakligen redan bebyggda och kompletterande byggande kräver delvis att gamla byggnader rivs. Inom centrumområdesavgränsningen (c) får totalt högst 20 000 m² vy kommersiell service förläggas. Det här innebär att ytterligare ca 12 000 m² vy kan byggas jämfört med nuläget. På

området för bycentrumfunktioner (C) får en stor detaljhandelsenhet eller affärskoncentration på högst 5 000 m² vy förläggas.

Planen möjliggör totalt ca 40 000 m² vy ny industri, varav ungefär hälften finns utanför detaljplanerade områden. I planen har inga nya industriområden anvisats utan hela generalplanereserven finns i anslutning till redan byggda industriområden och en stor del av dem är detaljplanerade redan tidigare. I de gällande detaljplanerna finns det sammanlagt nio obebyggda industritomter (TY) på delgeneralplaneområdet. Deras sammanlagda yta är ca 48 000 m² och byggrätten ca 19 000 m² vy. Därtill finns det en obebyggd LH-tomt med en areal på ca 6 000 m² och en byggrätt på ca 2 400 m² vy.

Industriområdet invid Porinmäkivägen är i delgeneralplanen anvisat som område för service, handel och förvaltning (P). Det är möjligt att utvidga verksamheten på området med ca 2 000 m² vy.

6.3. Boende

I närheten av centrum har småhusdominerade områden som ska detaljplanläggas anvisats (AP). Tomtexploateringen ska vara högst $e=0.25$. I centrum har även områden för bostadsvåningshus (AK) anvisats, där också serviceboende kan förläggas.

Utanför de områden som ska detaljplanläggas är boendet indelat i tre grupper. På områdena för landsbygdsaktigt boende (A) är det utöver bostadshus möjligt att förlägga små jordbruks- och husdjurslägenheter, hantverksfunktioner eller arbetsplatsfunktioner som inte medför miljöstörningar. Därtill har i planen anvisats områden för driftcentrum för jordbrukslägenheter (AM) och områden för driftcentrum för svingårdar (AMS) separat. På båda två kan utöver de huvudsakliga funktionerna även hantverksfunktioner eller arbetsplatsfunktioner som inte förorsakar miljöstörningar förläggas.

Utöver egentliga bostadsområden möjliggör planen i viss mån boende även på området för bycentrumfunktioner (C) och området för service, handel och förvaltning (P).

Egnahemstomterna på området bör vara tillräckligt stora. På detaljplaneområdena borde tomterna i regel omfatta minst 1 000 m². Utanför detaljplaneområdena varierar byggplatserna för egnahemshus stort men minimikravet beträffande planeringsbehovsavgörande är 2 000 m².

I kvartersområdet för flervåningshus är den högsta tillåtna höjden på byggnaderna fyra våningar. I övriga områden är den största tillåtna höjden 2½. Exploateringstalet för flervåningshustomterna ska vara högst $e=0.4$.

6.4. Arbetsplatser och service

I centrum av kyrkbyn har närmast områden för olika typer av service anvisats. I området för bycentrumfunktioner (C) kan service, arbetsplatsfunktioner som inte medför miljöstörningar,

handel och boende förläggas. På området för service, handel och förvaltning (P) kan kontor, service, arbetsplatsfunktioner som inte medför miljöstörningar samt högst 30 % boende förläggas. Området för offentlig service och förvaltning (PY) är reserverat för kommunens, statens eller andra offentliga samfunds funktioner. Med beteckningen har bland annat hälsostation, samlingsfunktioner och skola anvisats.

Industriområdena är angivna med beteckningarna T och TY i planen. På området för industri som inte medför miljöstörningar (TY) får inte sådan industriverksamhet förläggas som förorsakar störande buller, luftföroreningar eller andra olägenheter i miljön. Både på T- och TY-områdena får utöver industriverksamhet förläggas andra utrymmen som betjänar huvudanvändningsändamålet, såsom kontors- och terminalutrymmen. Exploateringstalet för industritomterna ska vara högst $e=0.4$. Områdena är i planen anvisade i anslutning till redan befintliga industriområden som möjlighet att utvidga dem.

På delgeneralplaneområdet är även jordbruket en viktig sysselsättare. Lantbrukslägenheternas driftscentrum är angivna med AM eller AMS (mindre jordbruk kan även finnas på A-områdena). Byggnader som betjänar jord- och skogsbruk kan vid behov placeras på jord- och skogsbruksområden (M). Byggnader i anslutning till jordbruk kan därtill vid behov även förläggas på åkerområde som är värdefullt med tanke på landskapet (MA) med beaktande av områdets särdrag och särskilda krav.

6.5. Landskap, natur och rekreationsområden

6.5.1. Nationellt värdefulla landskapsområden

Det finns gott om åkrar som är i aktiv odlingsanvändning på delgeneralplaneområdet. Åkrarna ger området dess särprägel. Största delen av åkrarna hör till det nationellt värdefulla landskapsområdet Kyro älvdal. Det nationellt värdefulla landskapsområdet har beteckningen MA i planen.

Med tanke på landskapsbilden är det viktigt att de nationellt värdefulla landskapsområdena bevaras öppna och i odlingsanvändning. Byggnader i anslutning till lantbruksekonomi bör placeras så att byggnaderna inte skymmer öppna vyer. Inom miljövärden och i fråga om vägförbättringsprojekt bör bevarandet av områdets kulturmiljövärden främjas. Särskild vikt bör fästas vid byggnadens och skogsvårdens konsekvenser för de värdefulla vida vyerna och det öppna landskapet. Nybyggnader ska i mån av möjlighet placeras i anslutning till jordbrukslägenheternas driftcentrum. Åkrarna bör bevaras obebyggda och besökning av åkrar är förbjuden.

6.5.2. Grönområden

Delgeneralplaneområdet är huvudsakligen naturenligt landsbygdsområde. Utöver värdefulla landskapsområden finns det omfattande jord- och skogsbruksdominerade områden på planområdet. Utöver dem har även en del rekreationsområden angivits i planen. Rekreationsområde är allmän beteckning för parker, idrotts-, friluftsliv- och badstrandsområden samt övriga motsvarande områden. Dess huvudsakliga användningsändamål är friluftsliv och rekreation. Sådana friluftsliv-

och rekreationsområden vars användning inte behöver anges närmare har fått beteckningen rekreationsområde (V).

Älvstränderna är också angivna som rekreationsområden (V). Med tanke på älvlandskapet är det extra viktigt att kanterna förblir naturenliga och gröna. På de här områdena finns det även risk för översvämning och för att minimera översvämningsskadorna är det viktigt att de bevaras som grönområden.

Grönområdena är viktiga för att människorna ska trivas. De viktigaste närrekreativnäten i delgeneralplanen är angivna som grönförbindelsebehov, som anges närmare i detaljplanen.

Saarenpää friluftsområde är angivet som jord- och skogsbruksområde, där det finns särskilt behov av att styra friluftslivet (MU). På området kan friluftsleder och förbindelsestigar förläggas, såsom skidspår och naturstigar samt rast- och stödområden i anslutning till dem. Vid friluftsstugan har ett område för idrotts- och rekreationsservice anvisats (VU). På området kan byggnader och konstruktioner som betjänar idrotts-, rekreations- och fritidsverksamhet förläggas.

I centrum och runt kyrkan har en friluftsled märkts ut. Friluftsleden är riktgivande och genomförandet av den kräver noggrannare planering.

6.5.3. Dagvatten

I delgeneralplanen har på grund av områdets landsbygdskaraktär inga dagvattenreserveringar anvisats och inte heller några konstruktioner som skulle anläggas för att fördröja dagvattnet. Enligt den allmänna bestämmelsen ska dagvattnet fördröjas och i mån av möjlighet absorberas i terrängen i enlighet med en separat dagvattenutredning och –plan. På detaljplanläggningsområdena ska planeringen, dimensioneringen och placeringen av dagvattenhanteringen och –ledningen beaktas i samband med detaljplanläggningen och övrig mera detaljerad fortsatt planering.

6.5.4. Värdefulla naturobjekt

På delgeneralplaneområdet finns fyra enligt 10 § i skogslagen särskilt viktiga livsmiljöer:

1. *Palomalammi*
2. *Kotomäki*
3. *Sällinpotti*
4. *Kyrkdammen*

Objekten har fått beteckningen luo-1 i planen. Därtill finns det nio andra värdefulla naturobjekt på området och de har fått beteckningen luo-2 i planen. Enligt planen bör naturvärdena i luo-områdena beaktas vid planeringen och bebyggandet av områdena. De andra värdefulla naturobjekten (luo-2) är:

1. *Saarenpään kalliot*
2. *Kokkokallio*

3. *Oronmäki*
4. *Palaneittenkalliot*
5. *Haarajokis nedre del*
6. *Soininvuori*
7. *Laskumäki*
8. *Kirstintönkkä*
9. *Alainenmäki*

Områdenas huvudsakliga ändamål är till största delen jord- och skogsbruksdominerat område (M).

6.6. Kulturhistoriska värden

6.6.1. Bygda kulturmiljöer av riksintresse

Lillkyro kyrkbacke, kyrkholmen Kirkkosaari och Lillkyro prästgård är byggd kulturmiljö av riksintresse. Enligt planen bör objektens byggnadsarv värnas genom att området hålls i ändamålsenlig användning. Områdets skala, karaktär, värdefulla utrymmen och det arkitektoniskt och kulturhistoriskt värdefulla byggnadsbeståndet på området bör bevaras. På området finns särskild utvecklingspotential vad gäller kulturmiljön. Området utvecklas som en med tanke på kulturmiljön värdefull helhet. På området främjas näringsverksamhet i anslutning till kulturmiljön och boende. Vid byggande på området eller när området i övrigt ändras ser man till att dess särskilda värden bevaras.

Största delen av planområdet hör även till ett i landskapsplanen angivet med tanke på kulturmiljön nationellt värdefullt område. Området har beteckningen sk-1 i planen. Byggnadsarvet värnas genom att området hålls i ändamålsenlig användning. Det arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värdefulla byggnadsbeståndet på området bevaras. När området bebyggs eller ändras på annat sätt ska man enligt bestämmelserna se till att dess särskilda värden bevaras. Åtgärderna på området förutsätter tillstånd för miljöåtgärder och rivningslov i enlighet med 128 och 127 § i Mark-Byggl.

6.6.2. Med stöd av lagen skyddade, kulturhistoriskt värdefulla objekt

På planområdet finns två enligt kyrkolagen skyddade objekt: Lillkyro kyrka och Lillkyro begravningskapell. Objekten är i delgeneralplanen angivna med objektsbeteckning (sr-k).

6.6.3. Värdefulla kulturmiljöer

I Lillkyro kulturmiljöinventering konstaterades att det finns sex värdefulla kulturmiljöer på delgeneralplaneområdet. På området finns det flera med anslutning till kulturlandskapet, historiskt eller med tanke på bybilden värdefulla byggnader inklusive gårdar. I delgeneralplanen förutsätts att vid byggande på området eller när ändringar görs i befintliga byggnader ska man se till att

nybyggandet med tanke på placeringen, dimensionerna, stilen och materialen passar ihop med bybilden, det värdefulla byggnadsbeståndet och miljön. Områdets kulturhistoriskt värdefulla landskapshelhet bör bevaras. Till den hör utöver odlingsområde och enskilda byggnader även historiska vägar som strukturerar landskapet, ett med tanke på landskapet viktigt gammalt trädbestånd och andra kulturhistoriskt viktiga strukturer. Arkitektoniskt och med tanke på miljöns enhetlighet viktiga byggnader eller byggnadsgrupper får inte rivas och deras utseende får inte ändras så att deras med tanke på bymiljön värdefulla natur förstörs. Museimyndigheten bör beredas tillfälle att ge utlåtande innan tillståndsansökningarna beträffande skyddsobjekten avgörs.

I delgeneralplanen är följande värdefulla kulturmiljöer angivna med beteckningen sk-2:

1. Trontilabackens värdefulla kulturmiljö

Området bebyggdes under 1800-talet och i början av 1900-talet och utöver tre jordbrukslägenheter finns där småbruk och enskilda stugor. Det traditionella byggnadsbeståndet är småskaligt och beläget invid Trontilavägen. Vägen, som består av en kurvig och smal sandväg utan beläggning, följer terrängen. Numera har det gamla byggnadsbeståndet i området delvis ersatts med nytt egnahemsbyggande. Många gamla stugor används som fritidsbostäder.

Det gamla byggnadsbeståndet är av stock, har åstak och är till största delen småskaligt. Färgskalan är enhetlig; grånad eller rödmylla. Byggnadsbeståndet är anpassat till den kupeade och ställvis bergiga naturterrängen. Delvis är det beläget alldeles intill vägen och skapar ett autentiskt historiskt väglandskap och en stark själ för platsen.

Vid planeringen av markanvändningen och förbättringen av vägen bör områdets särdrag och historiska karaktär beaktas och åtgärderna och utbyggnaden anpassas så att de inte äventyras.

2. Housulabackens värdefulla kulturmiljö

Torpar- och småbruksområde, som byggdes kring förra sekelskiftet och i början av 1900-talet, varav endast två objekt är bevarade till vår tid. Det traditionella byggnadsbeståndet är småskaligt och beläget invid Housulavägen. Vägen följer terrängen och består av en kurvig och smal sandväg som saknar beläggning. Numera har det gamla byggnadsbeståndet i området delvis ersatts med nytt egnahemsbyggande. De gamla stugorna används som fritidsbostäder.

Vid markanvändningsplanering och förbättring av vägen bör områdets historiska struktur och byggandet i närheten av vägen bevaras.

3. Penninggrändens värdefulla kulturmiljö

Småbruksområde, där det fanns torparbosättning redan på 1700-talet. Det traditionella byggnadsbeståndet är närmast från början av 1900-talet och finns invid Penninggränden norr om vägen. Vägen följer terrängen och består av en kurvig och smal sandväg som saknar beläggning. Sitt namn har vägen fått efter ett unikt penningfynd på platsen. Söder om vägen finns ungdomsgården Kyrölä, också den från början av 1900-talet.

Byggnadsbeståndet i området är målat med rödmylla eller annan röd färg, är tätt och bildar skyddade gårdar. Vid markanvändningsplanering och förbättring av vägen bör områdets historiska byggnadsbestånd och struktur samt vägens rumsmässiga karaktär bevaras.

4. Ojaniemi backbys och Hyyriäbackens värdefulla kulturmiljö

Bebyggelsemiljö som byggdes under 1800-talet och i början av 1900-talet, delvis invid Bleckvägen, delvis invid Ritamäkivägen. Genom området går Hyyriävägen i stort sett enligt bygränsen. Redan under medeltiden fanns det bosättning på området. Klankki stomlägenhet som hör till Hyyriä fanns i korsningen av Ritamäkivägen och Hyyriävägen. I byarnas gränstrakter, omkring soldattorpet norr om Klankkis lägenhet slog sig obesuttna ned redan tidigt. På 1739 års bykarta har åtminstone fem torp angivits på bägge sidorna om Hyyriävägen.

Ojaniemi backby utvecklades i slutet av 1800-talet omkring denna torpbebyggelse, invid Bleckvägen och på området bodde många olika hantverkare, bland annat plåtslagare, på små och tätbebyggda gårdar.

Bleckvägen är en krokig och smal sandväg som saknar beläggning och följer terrängen samt har en klar historisk karaktär. Numera har det gamla byggnadsbeståndet i området delvis ersatts med nytt egnahemsbyggande. Områdets skala och struktur har dock bevarats relativt bra. En del av de gamla stugorna används som fritidsbostäder.

Det gamla byggnadsbeståndet är av stock med åstak och till största delen småskaligt. Färgskalan är enhetlig; grånad eller rödmylla. Byggnadsbeståndet är anpassat till den kuiperade och ställvis bergiga naturterrängen. Delvis finns det alldeles intill vägen och skapar ett autentiskt historiskt väglandskap och en stark själ för platsen. De små ängarna och åkerskiftena invid vägen vid sidan om bebyggelsen är en viktig del av helheten.

Vid markanvändningsplanering och förbättring av vägen bör områdets historiska struktur och värdefulla byggnadsbestånd samt karaktären hos de gamla byvägarna beaktas och åtgärderna och utbyggnaden bör anpassas så att de inte äventyras.

5. Kokkomäkivägens värdefulla kulturmiljö

Ett skogigt torparområde som byggdes kring förra sekelskiftet och i början av 1900-talet och varav tre objekt är bevarade till vår tid. Det traditionella byggnadsbeståndet är småskaligt och finns invid Kokkomäkivägen. Utöver bostadshusen finns uthus och en plåtslagarverkstad på området.

Numera har det gamla byggnadsbeståndet i området delvis ersatts med nytt egnahemsbyggnande. De gamla stugorna används som fritidsbostäder. Vid markanvändningsplanering och förbättringar av vägen bör bevarandet av det kulturhistoriskt värdefulla byggnadsbeståndet i området beaktas.

6. Saarenpää backbys värdefulla kulturmiljö

Saarenpää backby har veterligen varit bebodd under medeltiden. På platsen fanns under 1700-talet fyra stamlägenheter, som var i förbindelse med Rintakylä via vägen till Mullos. Mullosvägen gick tidigare i enlighet med nuvarande Valtarivägens sträckning. Det äldsta traditionella byggnadsbeståndet är från början och mitten av 1800-talet och består av bondgårdar med gårdsgrupper samt enskilda traditionella uthus. På området finns även en väderkvarn från början av 1800-talet.

Området består av levande jordbruksområde. Vägen utgörs av en kurvig och smal sandväg som saknar beläggning och följer terrängen. Vid markanvändningsplaneringen bör det kulturhistoriskt värdefulla byggnadsbeståndet i området och bevarandet av områdets landskapsmässiga värden beaktas.

6.6.4. **Arkitektoniskt och kulturhistoriskt värdefulla objekt**

I delgeneralplanen för Lillkyro kyrknejd 2020 var antalet skyddade objekt åtta. I kulturmiljöinventeringen av Lillkyro konstaterades emellertid att det finns 64 objekt på delgeneralplaneområdet för vilka skydd rekommenderades. Objekten är i synnerhet arkitektoniskt värdefulla men många objekt är även bland annat landskapsmässigt, kulturhistoriskt och/eller samhällshistoriskt värdefulla. Objekten vittnar om områdets historia och ger det en identitet.

De arkitektoniskt och kulturhistoriskt värdefulla objekten är angivna i delgeneralplanen med två olika objektsbeteckningar. Som skyddade (sr-1) har 27 byggnader eller byggnadsgrupper angivits. En byggnad som enligt bestämmelserna ska skyddas får inte rivas och innan tillståndsansökningar som gäller skyddsobjekten avgörs bör museimyndigheten beredas tillfälle att ge utlåtande. Som byggnader som ska värnas (sr-2) har 35 byggnader eller byggnadsgrupper angivits. Byggnaden eller en del av den får inte rivas utan tillstånd av kommunens byggnadstillsynsmyndighet (rivningslov). Återställande åtgärder rekommenderas i samband med reparationerna.

Både för de objekt som är skyddade och de som ska värnas gäller bestämmelsen att reparations- och ändringsarbetena i byggnaderna ska vara sådana att byggnadens arkitektoniska och med tanke på bybildens representativa karaktär bevaras. Nybyggandet i omgivningen bör anpassas till objektets arkitektoniska, kulturhistoriska och landskapsmässiga värden. Särdragen i områdets miljö bör bevaras.

Följande objekt har i planen fått skyddsbezeichnung (sr-1) (numreringen är i enlighet med objektsnumreringen i utredningen):

1. *Trontilavägen 99 (två bostadshus, en gårdsbyggnad och två bodar)*

12. *Soinivägen 11 (två bostadshus, fähus, uthus och ria)*
13. *Tapoilavägen 38, Finnilä (tre bostadshus, två bodar, ett lider och ett fähus)*
19. *Rautamäkivägen 10 (fähus)*
20. *Rautamäkivägen (bostadshus och gårdsbyggnad)*
21. *Merikartvägen 5, Savilahden koulu (huvudbyggnad och gårdsbyggnad)*
31. *Lillkyrovägen 5, f.d. kommungården (bostadshus)*
32. *Lillkyrovägen 7, Salli (bostadshus, bod och två uthus)*
35. *Kirstavägen 128 (bostadshus och uthus)*
42. *Lillkyrovägen 47, Kyrölä ungdomsgård*
44. *Lillkyrovägen 174, Vallan mylly (bostadshus, elkvarn/uthus, vattenkvarn och jordkällare)*
50. *Lillkyrovägen 298, Greggilä (bostadshus och uthus)*
52. *Greggilävägen 16 (bostadshus och bod)*
80. *Hiiripeltovägen 11, Prästgården (prästgårdsbyggnad, tiondebod och gårdsbastu)*
82. *Sumuvägen 7, Alppilinna (bostadshus och bod)*
86. *Haarajokivägen 53 (bostadshus)*
87. *Haarajokivägen 54 (bostadshus, bastu, bod och uthus)*
89. *Haarajokivägen 68 (bostadshus)*
98. *Haarogränden 113 (bostadshus, uthus och sädesbod)*
101. *Fiinagränden 11 (bostadshus)*
103. *Kyrkbron 8, Lillkyro mejeri (mejeribyggnad)*
104. *Älvstrandsvägen 13 (bostadshus och gårdsbyggnad)*
113. *Älvstrandsvägen 65 (bostadshus och sädesbod)*
121. *Älvstrandsvägen 93 (bostadshus)*
130. *Älvstrandsvägen 190 (bostadshus och uthus)*
141. *Ainmaavägen 9 (bostadshus, uthus och gårdsbyggnad/bastu)*
143. *Kokkomäkivägen 17 (väderkvarn)*
152. *Älvstrandsvägen 246 (fabriksbyggnad)*

Följande objekt ska enligt delgeneralplanen värnas (sr-2):

16. *Soinilavägen 13 (bostadshus och två uthus)*
17. *Tapoilavägen 2 (bostadshus)*
18. *Soinilavägen 80 (två bostadshus och ett uthus)*
30. *Lillkyrovägen 2, Soini (bostadshus)*
34. *Kirstavägen 47 (sädesbod)*
37. *Knuuttigränden 3 (bostadshus och bod)*
43. *Lillkyrovägen 149 (bostadshus)*
46. *Lillkyrovägen 194 (bostadshus och bod)*
47. *Kuivasmäkivägen 21 (bostadshus)*
48. *Kuivasmäkivägen 37 (bostadshus)*
51. *Greggilävägen 11 (bostadshus)*
76. *Halteinenvägen 10 (bostadshus och uthus)*
78. *Halteinenvägen 58 (bostadshus)*
79. *Halteinenvägen 61 (bostadshus)*
81. *Hiiripeltovägen 8 (bostadshus)*
83. *Sumuvägen 5, Jaakkola (bostadshus och uthus)*
88. *Haarajokivägen 63 (bostadshus)*
90. *Haarajokivägen 75 (bostadshus)*
93. *Haarogränden 49 (bostadshus)*
97. *Haarogränden 108 (bostadshus och uthus)*
100. *Haarajokivägen 232 (bostadshus och sädesbod)*

- 105. Älvstrandsvägen 21 (bostadshus, uthus, bod och fähus)
- 107. Ojanievägen 81 (bostadshus, bod och uthus)
- 119. Ritämäkivägen 32 (bostadshus)
- 122. Älvstrandsvägen 107 (bostadshus)
- 124. Älvstrandsvägen 127 (bostadshus och uthus)
- 126. Älvstrandsvägen 139 (skolbyggnad)
- 137. Mullolavägen 88 (bostadshus)
- 138. Mullolavägen 112 (bostadshus)
- 139. Mullolavägen 135? (bostadshus)
- 144. Kokkomäkivägen 31 (bostadshus)
- 145. Kokkomäkivägen 57 (bostadshus och lillstuga)
- 148. Kokkomäkivägen 68 (bostadshus och två uthus)
- 153. Älvstrandsvägen 256 (bostadshus)
- 154. Mäkivaltarivägen 31 (bostadshus, sädesbod, uthus och gårdsbastu)

6.6.5. Fasta fornlämningar

På delgeneralplaneområdet finns tio enligt lagen om fornminnen (295/1963) fredade fasta fornlämningar. Objektens ID-nummer är enligt objektsnumret i inventeringen av fornminnen.

- 1. Haavistonmäki, brandgravfält från järnåldern (MMR 942010028)
- 2. Heikkilä, fem offergropar i berget, har flyttats inomhus (MMR 942010003)
- 3. Housulanmäki, gömma från järnåldern (MMR 942010004)
- 4. Kaavontönnkä, järnåldersgrav (MMR 1000000067)
- 5. Kotsalonmäki, brandgravfält från järnåldern (MMR 942010005)
- 6. Kirstinmäki, gravrösen från järnåldern (MMR 942010010)
- 7. Laskumäki, gravrösen från järnåldern (MMR 942010007)
- 8. Mahlaistentönnkä, gravrösen från järnåldern och brandgravfält (MMR 942010009)
- 9. Sikainmäki, gravrösen från järnåldern (MMR 942010024)
- 10. Ainmaa-Palolaakso, jättens väg och gravrösen från järnåldern (MMR 942010002)

Det är förbjudet att gräva ut, överhölja, ändra, skada, ta bort eller på annat sätt rubba objekten. Utlåtande bör begäras av museimyndigheten (Museiverket eller landskapsmuseet) om planerna för objekten.

Fornminnena har i delgeneralplanen objektsbeteckning (M). Objekten kan dock vara ytmässigt väldigt omfattande eller så är deras omfattning inte känd. Fornminnets omfattning bör därför utredas av med museimyndigheten.

6.7. Störande faktorer i miljön och andra begränsande faktorer

6.7.1. Trafikbuller

Någon bullerzon har inte angivits i delgeneralplanen. Trafikbullret har inte utretts under delgeneralplanarbetets gång men enligt behovet ska det utredas i samband med den mera detaljerade planeringen. Eventuell bullerbekämpning ska vid behov planeras i samband med detaljplaneringen av området och bygglovsbehandlingen.

6.7.2. Kraftledning

Kraftledningen på 110 kV och dess bygginskränkingsområde på delgeneralplaneområdet är angivna på plankartan. Bygginskränkingsområdet består av ett 26 m brett fritt område för ledningar och 10 meter breda randzoner på båda sidorna om det. På bygginskränkingsområdet får inte utan tillstånd av kraftledningens ägare byggnader på eller under marken, konstruktioner eller planteringar placeras. Den naturliga växthöjden på den växtlighet som planteras får inte överstiga fyra meter.

6.7.3. Översvämningsriskområde

Kyro älvs översvämningsriskområde har angivits på plankartan som områdesavgränsning. Området motsvarar det förslag till plan för hantering av översvämningsriskerna som översvämningsgruppen för Kyro älvs vattendragsområde utarbetade, den högsta översvämningsnivå som förekommer i genomsnitt en gång på 100 år.

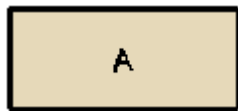
Konstruktioner som skadas när de blir våta bör på delgeneralplaneområdet placeras ovanför den enligt HW 1/100 (N60) angivna lägsta byggnadsnivån. Byggnader som är viktiga för samhällsfunktioner och konstruktioner eller funktioner som medför fara för omgivningen bör placeras ovanför den enligt HW 1/250 (N60) angivna lägsta byggnadsnivån. De lägsta byggnadsnivåerna är angivna i planbestämmelserna.

Angivna på plankartan är områdets gränser samt pålnumren, där översvämningsnivåerna är fastställda. Planbestämmelserna innehåller en tabell med översvämningsnivåerna HW 1/100 och 1/250 för varje pånummer samt de lägsta byggnivåerna som motsvarar dessa och där ytterligare höjd som kan övervägas har beaktats. Nivåerna kan anses variera lineariskt mellan två pålangivser.

6.7.4. Storenheter för husdjur

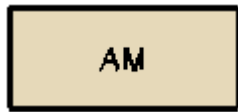
Innanför skyddszoner för storenheter för husdjur har inget nytt bostadsbyggande anvisats i planen. Även vid den mera detaljerade planeringen borde man säkerställa att nytt boende inte förläggs innanför skyddszonerna.

6.8. Beteckningar och bestämmelser

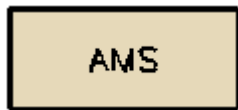
BOSTADSOMRÅDE AV LANDSBYGDSKARAKTÄR

På området kan förutom bostadsbyggnader även placeras små lantbruks- eller djurhållningsgårdar, hantverks- eller arbetsplatsverksamhet som inte förorsakar miljöolägenheter.

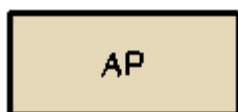
OMRÅDE FÖR LANTBRUKSLÄGENHETERS DRIFTCENTRUM

På området kan förutom bostads- och lantbruksbyggnader även placeras hantverks- eller arbetsplatsverksamhet som inte förorsakar miljöolägenheter. På området får placeras djurhållningsgård (inte grisfarm).

OMRÅDE FÖR DRIFTCENTRUM FÖR GRISFARM

På området kan förutom bostads- och lantbruksbyggnader även placeras hantverks- eller arbetsplatsverksamhet som inte förorsakar miljöolägenheter. På området får placeras grisfarm.

SMÅHUSDOMINERAT BOSTADSOMRÅDE SOM SKA DETALJPLANERAS

Området ska planeras genom detaljplan.

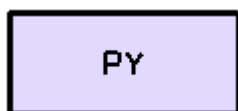
OMRÅDE FÖR FLERVÅNINGSHUS

På området kan även placeras serviceboende. Största tillåtna antalet våningar för byggnaderna på området är 4.

OMRÅDE FÖR BYCENTRUMFUNKTIONER

På området får placeras tätortsmässigt boende (inklusive serviceboende), service och arbetsplatsverksamhet som inte förorsakar miljöolägenheter. Området utvecklas som en levande och trivsamt servicekoncentration samt som ett område där man kan promenera och vistas. På området är det möjligt att placera en högst 5 000 m² vy stor detaljhandelsenhet eller affärskoncentration. Dimensioneringen av en eventuell handelsenhet bör anpassas till tätortsbilden och utredas närmare genom en detaljplan.

OMRÅDE FÖR OFFENTLIG SERVICE OCH FÖRVALTNING

Området reserveras för kommunal, statlig eller annan offentlig samsamfundsvksamhet.

OMRÅDE FÖR SERVICE, HANDEL OCH FÖRVALTNING

På området kan placeras kontor, service och arbetsplatsverksamhet som inte förorsakar miljöolägenheter. På området får även placeras bostäder högst 30 % av områdets våningsyta

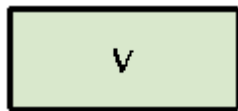
OMRÅDE FÖR ICKE MILJÖSTÖRANDE INDUSTRI

Området reserveras för industriverksamhet som inte förorsakar buller, luftförorening eller andra olägenheter på miljön. På området kan även placeras andra utrymmen som stöder områdets huvudsakliga användningsändamål, såsom kontors- och terminalutrymmen.

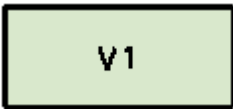
INDUSTRI- OCH LAGEROMRÅDE

Området reserveras för industriverksamhet och tillhörande lagerverksamhet. På området kan även placeras andra utrymmen som stöder områdets huvudsakliga användningsändamål, såsom kontors- och terminalutrymmen.

OMRÅDE FÖR REKREATION

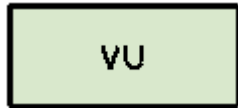
Området reserveras för allmän rekreation och på området är byggande som betjänar detta tillåtet.

OMRÅDE FÖR REKREATION

V1

Kyroälvs stränder ska hållas naturliga och obebyggda.

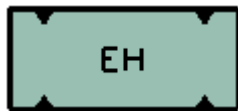
OMRÅDE FÖR IDROTTS- OCH REKREATIONSANLÄGGNINGAR

På området kan placeras byggnader och byggnationer som betjänar idrotts-, rekreations- och fritidsverksamhet.

OMRÅDE FÖR SAMHÄLLSTEKNISK FÖRSÖRJNING

På området ska det omkringliggande landskapet beaktas. Åtgärder för att förhindra luktolägenheter i omgivningen ska vidtas enligt behov, t.ex. genom att plantera träd som skydd för konstruktionen.

OMRÅDE FÖR BEGRAVNINGSPLATS

JORD- OCH SKOGSBRUKSDOMINERAT OMRÅDE

Området reserveras huvudsakligen för idkande av jord- och skogsbruk. På området får uppföras ekonomibyggnader och konstruktioner avsedda för jord- och skogsbruk samt för företagsverksamhet som stöder det. På området får även byggas djurskydd som hör till intilliggande gård om de inte medför betydande olägenheter för miljön. Annat byggande än det som betjänar jord- och skogsbruk ska placeras så att bruket av de öppna åkerområdena kan fortsätta. Byggnaden ska placeras längs befintliga vägar. Vid hanteringen av skogen på området ska rekommendationerna om god skogsvård och landskapsvårdsanvisningarna följas.

LANDSKAPSMÄSSIGT VÄRDEFULLT ÅKEROMRÅDE

Det nationellt värdefulla landskapsområdets öppna och landskapsmässigt värdefulla odlingsområden. För landskapsbilden är det viktigt att områdena hålls öppna och i produktion. Byggnader som hör till jordbruk ska placeras så att byggnaderna inte skymmer öppna vyer. Vid miljövård och vägförbättringsprojekt ska bevarandet av områdets kulturmiljövärden främjas. Särskild vikt ska fästas vid byggandets och skogsbrukets konsekvenser för de värdefulla vida vyerna och det öppna landskapet. Nybyggande ska i mån av möjlighet placeras i anslutning till jordbrukens driftcentrum. Åkrama ska bibehållas obebyggda och det är förbjudet att beskoga åkrama.

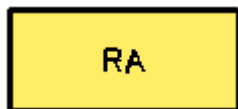
JORD- OCH SKOGSBRUKSDOMINERAT OMRÅDE MED SÄRSKILT BEHOV AV ATT STYRA FRILUFTSLIVET

På området kan friluftsleder med rastplatser och stödområden placeras. Vid skogshantering på området ska rekommendationerna om god skogsvård och landskapsvårdsanvisningarna följas. På området får friluftsleder som behövs för friluftsliv, skidning och vandring byggas.

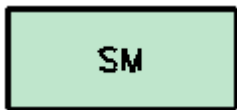

VATTENOMRÅDE

Vid planeringen av strandområden bör vattenvårdsaspekter särskilt beaktas. Funktionerna i älvdalens avrinningsområden bör styras så att förbättring av vattendragens tillstånd främjas.

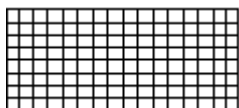

KVARTERSOMRÅDE FÖR FRITIDSBOSTÄDER

FORNMINNESOMRÅDE

Område där det finns fast fornlämning som fredats med stöd av lagen om fornminnen (295/63). I fråga om åtgärder och planer som berör fornlämningar och det på grund av dem fredade området, ska förfarandet vara sådant som fornminneslagen föreskriver. Museiverket eller landskapsmuseet ska höras i god tid på förhand i fråga om åtgärder och planer som berör fornlämning liksom även när markanvändningen i dess näromgivning förändras.

TORG

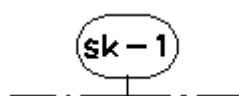
OMRÅDE FÖR CENTRUMFUNKTIONER

Avgränsning för Lillkyro kyrkbys centrumområde inom vilken maximidimensioneringen för kommersiell service är 20 000 m² vy.

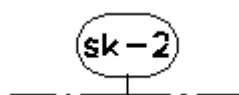
BYGGD KULTURMILJÖ AV RIKSINTRESSE

Lillkyro kyrkbacke, kyrkholmen Kirkkosaari och Lillkyro prästgård. Byggnadsarvet värnas genom att området hålls i ändamålsenlig användning. Områdets skala, karaktär, värdefulla utrymmen och det arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värdefulla byggnadsbeståndet på området ska bevaras. På området finns särskild utvecklingspotential med tanke på kulturmiljön. Området utvecklas som en värdefull helhet med tanke på kulturmiljön. Näringsverksamhet och boende som hör till kulturmiljön främjas på området. Vid byggande på området eller när området på annat sätt förändras är det viktigt att säkra att dess särskilda värden bevaras.

MED TANKE PÅ KULTURMILJÖN NATIONELLT VÄRDEFULLT OMRÅDE

Byggnadsarvet värnas genom att området hålls i ändamålsenlig användning. Det arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värdefulla byggnadsbeståndet på området ska bevaras. Vid byggande på området eller när området på annat sätt ändras är det viktigt att säkra att dess särskilda värden bevaras. På området ska ansökas om tillstånd för miljöåtgärder och rivningslov för byggnad enligt 128 och 127 § i markanvändnings- och bygglagen.

VÄRDEFULL KULTURMILJÖ

Sammanhängande värdefulla områden där det finns flera byggnader med tillhörande gårdar vilka hör till kulturlandskapet eller som är historiskt eller med tanke på bybildens värdefulla. Då man bygger på området eller när ändringar görs i befintliga byggnader ska det säkras att nybyggnationen i fråga om placering, skala, stil och material passar in i bybildens, det värdefulla byggnadsbeståndet och miljön. Områdets kulturhistoriskt värdefulla landskaphelhet ska bevaras. Dit hör förutom odlingsområden och enskilda byggnader även historiska vägar som strukturerar landskapet, gammalt trädbestånd som är viktigt för landskapet och andra kulturhistoriskt viktiga byggnationer. Byggnader eller byggnadsgrupper som arkitektoniskt och med tanke på miljöns enhetlighet är viktiga får inte rivas och deras utseende får inte förändras så att deras med hänsyn till bymiljön värdefulla karaktär förstörs. Innan beslut om tillståndsansökan som gäller ett skyddsobjekt tas ska museimyndigheten ges möjlighet att ge utlåtande.

1. Trontilabackens värdefulla kulturmiljö
2. Housulabackens värdefulla kulturmiljö
3. Penningrändens värdefulla kulturmiljö
4. Ojaniemen mäki kylä och Hyyriänmäki värdefulla kulturmiljö
5. Kokkomäki vägens värdefulla kulturmiljö
6. Saarenpään mäki kylä värdefulla kulturmiljö

sr - 1

BYGGNAD ELLER BYGGNADSGRUPP SOM BÖR SKYDDAS

Enskilda objekt som har byggnadshistoriskt, kulturhistoriskt eller landskapsmässigt värde. I enlighet med markanvändnings- och bygglagens 41 § 2 moment föreskrivs att områdets värdefulla byggnadsbestånd inte får rivras.

Reparations- och ändringsarbetena i byggnaderna bör vara sådana att byggnadens arkitektoniska och för byabilden betydande karaktär bevaras. Nybyggnation i omgivningen ska anpassas till objektets arkitektoniska, kulturhistoriska och landskapsmässiga värden. Omgivningens särdrag bör bevaras.

Innan beslut om tillståndsansökan som gäller ett skyddsobjekt tas ska museimyndigheten ges möjlighet att ge utlåtande.

1. Trontilavägen 99 (två bostadshus, gårdsbyggnad och två bodar)
12. Soinivägen 11 (två bostadshus, fähus, uthus och ria)
13. Tapoilavägen 38, Fimmelä (tre bostadshus, två bodar, lider och fähus)
19. Rautamäkivägen 10 (fähus)
20. Rautamäkivägen? (bostadshus och gårdsbyggnad)
21. Merikartvägen 5, Savilahden koulu (huvudbyggnad och gårdsbyggnad)
31. Lillkyrovägen 5, f.d. kommungården (bostadshus)
32. Lillkyrovägen 7, Salli (bostadshus, bod och två uthus)
35. Kirstavägen 128 (bostadshus och uthus)
42. Lillkyrovägen 47, Kyrölän nuorisoseuraantalo
44. Lillkyrovägen 174, Vallan mylly (bostadshus, elkvarn/uthus, vattenkvarn och jordkällare)
50. Lillkyrovägen 298, Greggilä (bostadshus och uthus)
52. Greggilävägen 16 (bostadshus och bod)
80. Hiiripeltovägen 11, Prästgården (prästgårdsbyggnaden, tiondebod och gårdsbastu)
82. Sumuvägen 7, Alppilinna (bostadshus och bod)
84. Begravningskapell
86. Haarajokivägen 53 (bostadshus)
87. Haarajokivägen 54 (bostadshus, bastu, bod och uthus)
89. Haarajokivägen 68 (bostadshus)
98. Haarogränden 113 (bostadshus, uthus och sädesbod)
101. Finagränden 11 (bostadshus)
103. Kyrkbron 8, Lillkyro mejeri (mejeribyggnad)
104. Älvstrandsvägen 13 (bostadshus och gårdsbyggnad)
113. Älvstrandsvägen 65 (bostadshus och sädesbod)
121. Älvstrandsvägen 93 (bostadshus)
130. Älvstrandsvägen 190 (bostadshus och uthus)
141. Ainmaavägen 9 (bostadshus, uthus och gårdsbyggnad/bastu)
143. Kokkomäkivägen (väderkvarn)
152. Älvstrandsvägen 246 (fabriksbyggnad)

sr – 2

BYGGNAD ELLER BYGGNADSGRUPP SOM BÖR VÄRNAS

Arkitektoniskt, kulturhistoriskt eller landskapsmässigt värdefull byggnad eller byggnadsgrupp som bör värnas. I enlighet med markanvändnings- och bygglagens 127 § moment 1 förordnas att byggnad eller del av byggnad inte får rivras utan tillstånd (rivningslov) från kommunens byggnadstillsynsmyndighet.

Reparations- och ändringsarbetena i byggnaderna bör vara sådana att byggnadens arkitektoniska och med hänsyn till byabilden representativa karaktär bevaras. Nybyggnation i omgivningen ska anpassas till kulturhistoriska och landskapsmässiga värden. Omgivningens särdrag bör bevaras. Återställande åtgärder rekommenderas i samband med reparationer.

16. Soinilavägen 13 (bostadshus och två uthus)
17. Tapoilavägen 2 (bostadshus)
18. Soinilavägen 80 (två bostadshus och uthus)
34. Kirstavägen 47 (sädesbod)
37. Knuuttigränden 3 (bostadshus och bod)
43. Lillkyrovägen 149 (bostadshus)
46. Lillkyrovägen 194 (bostadshus och bod)
47. Kuivasmäkivägen 21 (bostadshus)
48. Kuivasmäkivägen 37 (bostadshus)

- 51. Greggilävågen 11 (bostadshus)
- 76. Halteinenvågen 10 (bostadshus och uthus)
- 78. Halteinenvågen 58 (bostadshus)
- 79. Halteinenvågen 61 (bostadshus)
- 81. Hiiripeltovågen 8 (bostadshus)
- 83. Sumuvågen 5, Jaakkola (bostadshus och uthus)
- 88. Haarajokivågen 63 (bostadshus)
- 90. Haarajokivågen 75 (bostadshus)
- 93. Haarogrånden 49 (bostadshus)
- 97. Haarogrånden 108 (bostadshus och uthus)
- 100. Haarajokivågen 232 (bostadshus och sädesbod)
- 105. Älvstrandsvågen 21 (bostadshus, uthus, bod och fåhus)
- 107. Ojanievågen 81 (bostadshus, bod och uthus)
- 119. Ritämäkivågen 32 (bostadshus)
- 122. Älvstrandvågen 107 (bostadshus)
- 124. Älvstrandvågen 127 (bostadshus och uthus)
- 126. Älvstrandvågen 139 (skolbyggnad)
- 137. Mullolavågen 88 (bostadshus)
- 138. Mullolavågen 112 (bostadshus)
- 139. Mullolavågen 135? (bostadshus)
- 144. Kokkomäkivågen 31 (bostadshus)
- 145. Kokkomäkivågen 57 (bostadshus och lillstuga)
- 148. Kokkomäkivågen 68 (bostadshus och två uthus)
- 153. Älvstrandvågen 256 (bostadshus)
- 154. Mäkivaltarivågen 31 (bostadshus, sädesbod, uthus och gårdsbastu)

sr – k

MED STÖD AV KYRKOLAGEN SKYDDADE BYGGNADER

Kyrklig byggnad som är skyddad med stöd av kyrkolagens 14 kap 5 §. Utlåtande måste begäras av museimyndigheten om reparations- och ändringsarbeten.

1. Lillkyro kyrka, omfattar kyrkan, klockstapeln, begravningskapellet, uukonki (portbyggnad) och gravkammaren
2. Begravningsplatsens begravningskapell

M

FORNMINNESOBJEKT

Fast fornlämning som fredats med stöd av lagen om fornminnen (295/1963). Utgrävning, täckning, ändring, förstörande, bortförande och annan rubbning av objektet är förbjuden. Utlåtande måste begäras av museimyndigheten (Museiverket eller landskapsmuseet) gällande planer som rör objektet. Uppgifter om fornminnesobjektets omfattning ska inhämtas från museimyndigheten. Objektets identifikationsnummer syftar på objektnumret i fornminnesinventeringen.

1. Haavistonmäki, brandgravfält från järnåldern (MMR 942010028)
2. Heikkilä, fem offergropar i berget, har flyttats inomhus (MMR 942010003)
3. Housulanmäki, gömma från järnåldern (MMR 942010004)
4. Kaavontönkkä, gravplats från järnåldern (MMR 1000000067)
5. Kotsalonmäki, brandgravfält från järnåldern (MMR 942010005)
6. Kirstinmäki, gravrösen från järnåldern (MMR 942010010)
7. Laskumäki, gravrösen från järnåldern (MMR 942010007)
8. Mahlaistentönkkä, gravrösen från järnåldern och brandgravfält (MMR 942010009)
9. Sikainmäki, gravrösen från järnåldern (MMR 942010024)
10. Ainmaa-Palolaakso, jättens väg och gravrösen från järnåldern (MMR 942010002)

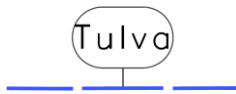

luo 1: OMRÅDE SOM ÄR SPECIELLT VIKTIGT FÖR NATURENS MÅNGFALD

På området finns sådana särskilt viktiga levnadsmiljöer som är fastställda i skogslagen 10 §. Områdets naturvärden ska beaktas vid planering och användning av området. På området bör inte bedrivas sådan skogsbruksverksamhet som äventyrar bevarandet av objektets skyddsvärden. På området råder sådan åtgärdsbe- gränsning som åsyftas i markanvändnings- och bygglagen 43 § 2 moment.

luo 2: OMRÅDE SOM ÄR SPECIELLT VIKTIGT FÖR NATURENS MÅNGFALD

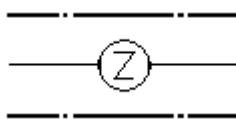
På området finns värdefull natur. Vid planering och användning av området ska förutsättningarna för bevarande av sådana livsmiljöer och artförekomster som är viktiga för naturens mångfald beaktas.

ÖVERSVÄMNINGSRISKOMRÅDETS GRÄNS (HW 1/100)

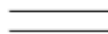
Lägsta bygghöjder för konstruktioner som skadas när de blir våta längs Kyro älv. Konstruktioner som skadas när de blir våta ska placeras ovanför den lägsta bygghöjd som beräknats enligt HW 1/100 (N60). Byggnader som är viktiga för samhällsfunktionerna och byggnationer eller funktioner som förorsakar fara för miljön ska placeras ovanför den lägsta bygghöjd som beräknats enligt HW 1/250 (N60). De pålnummer vid vilka översvämningsnivåerna och de lägsta bygghöjderna är beräknade finns utmärkta på plankartan. Mellan två pålnummer kan man anta att den lägsta bygghöjden ändras linjärt.

Paalulukema	HW 1/100 (N60) / Alin rakentamiskorkeus	HW 1/250 (N60) / Alin rakentamiskorkeus
268+00	+ 10,51 m / 11,20 m	+ 10,70 m / 11,40 m
275+00	+ 10,62 m / 11,30 m	+ 10,82 m / 11,50 m
285+00	+ 10,70 m / 11,40 m	+ 10,91 m / 11,60 m
294+00	+ 10,81 m / 11,50 m	+ 11,02 m / 11,70 m
304+00	+ 10,88 m / 11,60 m	+ 11,11 m / 11,80 m
314+00	+ 10,98 m / 11,70 m	+ 11,21 m / 11,90 m
321+00	+ 11,07 m / 11,80 m	+ 11,31 m / 12,00 m
330+00	+ 11,18 m / 11,90 m	+ 11,42 m / 12,10 m
336+00	+ 11,21 m / 12,00 m	+ 11,45 m / 12,20 m

KRAFTLEDNING

Byggnader får inte placeras på kraftledningens byggnadsbegränsningsområde.

VÄG/GATA

GÅNG- OCH CYKELVÄG

NY GÅNG- OCH CYKELVÄG

FRILUFTSLED

BEHOV AV GRÖNFÖRBINDELSE

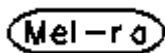
BÅTRUTT

SIMSTRAND

BETYDELSEFULL VY

ANGÖRINGSPLATS SOM HÖR TILL KYRO ÄLVS PADDLINGSLED

PLANOMRÅDETS GRÄNS

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER:

Byggnadshöjden bör vara högst 2 ½ våningar på området.

Planområdet är enligt markanvändnings- och bygglagens 16 § område i behov av planering till de delar det inte är detaljplanerat.

DAGVATTEN

Dagvatten ska fördröjas och i mån av möjlighet absorberas i terrängen enligt separat dagvattensutredning och -plan. På de områden som ska detaljplaneras ska planering, dimensionering och placering av dagvattenhantering och -ledning beaktas i samband med detaljplanering och övrig mera detaljerad fortsatt planering.

6.9. Delgeneralplanens förhållande till styrning på högre nivå

6.9.1. Riksomfattande mål för områdesanvändningen

Delgeneralplanen förverkligar de riksomfattande målen för områdesanvändningen. Planområdet är landsbygdaktigt och utgörs av traditionellt byområde och delgeneralplanen anger inga stora ändringar i fråga om det. Områdets särdrag är identifierade och områdesanvändningen är anpassad så att de tryggas.

För att samhällsstrukturen ska förenhetligas har nya bostads- och arbetsplatsområden inte anvisats utanför den befintliga samhällsstrukturen. Nya områden som ska detaljplanläggas har anvisats i omedelbar närhet till bycentrumets befintliga struktur. På bycentrumområdet har anvisats utbyggnadsmöjligheter för service, vilket främjar tillgängligheten till service för så många invånare som möjligt i området även till fots och med cykel. För att förstärka näringslivets konkurrenskraft har utvidgningsmöjligheter anvisats i anslutning till befintliga industri- och arbetsplatsområden i stället för som helt nya områden. På det sättet kan befintliga nätverk och strukturer utnyttjas på bästa sätt. Därtill har i planen beaktats på glesbebyggelse baserade näringar både vad gäller jordbruk och andra arbetsplatsfunktioner.

Något nytt byggande har inte anvisats på översvämningsriskområden och det nya boendet invid regionväg 717 har minimerats. Nya områden att bygga på har anvisats inom vatten- och avloppsnätens verksamhetsområden.

I delgeneralplanen har bevarandet av kulturmiljön och byggnadstraditionen beaktats som en del av ett levande landsbygds- och byområde. Bevarandet av de nationellt värdefulla landskapsområdena öppna har tryggats i planen och de betydelsefulla kulturmiljöerna värnas bl.a. med sk-beteckning. Områdesanvändningen i planen har anpassats till detta.

Värdefulla naturobjekt och hållbart utnyttjande av naturresurserna har beaktats i planen. Strävan är att därmed trygga tillgången på naturresurser för kommande generationer. Några omfat-

tande åkerområden har inte anvisats för byggande. På grund av behovet av utvidgning av tätortsbebyggelsen har dock till vissa delar randområden vid åkrar i bycentrumets omedelbar närhet anvisats som småhusområden som ska detaljplanläggas, för att inte nya separata bostadsområden ska behövas.

Med planen tryggas områdets landsbygdsbyaktiga särprägel även i fortsättningen. Planen möjliggör även utveckling av befintliga och kommande funktioner.

6.9.2. Landskapsplanen

Delgeneralplanen förverkligar landskapsplanen inklusive etapplandskapsplanerna 1 och 2. Delgeneralplanen lyfter i enlighet med planeringsanvisningarna för landskapsplanen fram både det värdefulla landskapsområdet och de med tanke på den byggda kulturmiljön värdefulla helheterna och beaktar dem.

Delgeneralplanen ger möjligheter till utveckling av bycentrumet och nytt byggande är anvisat enbart i anslutning till redan befintligt boende. Såväl nytt bostadsbyggande som service och arbetsplatser är huvudsakligen anvisade i närheten av bycentrumet för att förstärka byn. Nya områden som ska bebyggas har inte anvisats utanför den befintliga samhällsstrukturen och inte på översvämningskänsliga områden. Kommersiell service ska enligt delgeneralplanen förläggas innanför centrumområdesavgränsningen (c) och en eventuell stor detaljhandelsenhet på området för centrumfunktioner (C) i bycentrumets kärna.

På landsbygdsområde är förutsättningarna för organisering av fungerande kollektivtrafik inte särskilt goda. Genom att bycentrumet förstärks och byggandet koncentreras dit skapas dock så bra möjligheter som möjligt för utveckling av kollektivtrafik på delgeneralplaneområdet.

I delgeneralplanen har landskapets och de byggda kulturmiljöernas helheter, särdrag och tidsmässiga skiktning beaktats. Med beteckningen som anger skydd av och värnande om enskilda objekt samt en mera omfattande kulturmiljöbeteckning skapas förutsättningar för bevarande av områdets kultur- och naturarvsvärden. Det nationellt värdefulla landskapsområdet är beaktat i delgeneralplanen. Odlingsområdena och -slätterna är i planen angivna som landskapsmässigt värdefullt åkerområde, som det är viktigt att bevara öppet. De värdefulla kulturmiljöerna och deras betydelse för miljön har lyfts fram i planen.

Rekreationsområdena är anpassade till miljön. I den landsbygdsaktiga omgivningen medför även skogarna rekreationsvärden för området. På de områden som ska detaljplanläggas har mindre rekreationsområden anvisats samt behov av grönförbindelser. Även på det översvämningsbenägna området invid Kyro älv har rekreationsområden anvisats för att bevara älvlandskapet. Kyrkdammen har anvisats som rekreationsområde, med både RKY-område och lu0-1-område. Fornminnena på området har också beaktats och angivits i planen.

6.9.3. Strukturmodell för Vasaregionen 2040

I strukturmodellen för Vasaregionen 2040 är Lillkyro fastställt som närservicecentrum, i fråga om vilket strävan är att stöda bevarandet av när servicen i området. Delgeneralplanen ger Kyrkbyns centrum mångsidiga utvecklingsmöjligheter bl.a. vad gäller service och boende. Enligt strukturmodellen eftersträvas en ökning med ca 100 personer i kyrknejdens område till år 2040. Delgeneralplanen skapar förutsättningar för denna tillväxt, som för sin del förbättrar bevarandet av och förutsättningarna för när service i byn.

Strukturmodellen lyfter också fram det historiska älvlandskapets betydelse för den lokala identiteten. Kyrö älvs värdefulla landskap har beaktats i delgeneralplanen.

I enlighet med strukturmodellen har bostadsbyggande anvisats på centrumområdet och i dess närhet och några separata nya byggnadsöar bildas inte.

6.9.4. Delgeneralplan för Lillkyro kyrknejd 2020

I delgeneralplanen anges inga stora ändringar jämfört med den gällande planen. De bostadsområden som ska detaljplaneras har koncentrerats omkring bycentrumet, varvid byggande på andra platser inom planområdet även i fortsättningen bör ske enligt planeringsbehovsavgöranden. På det här sättet förblir områdena utanför bycentrumet traditionellt landsbygdsaktigt och åkrarna kan förbli i jordbruksanvändning.

I delgeneralplanen har områdets landskapsmässiga och kulturhistoriska värden beaktats och målet för planen har varit att bevara områdets särprägel. De landskapsmässiga och kulturhistoriska värdena har i delgeneralplanen lyfts fram som faktorer både för skyddande och värnande. I delgeneralplanen 2020 har dessa saker inte beaktats lika mycket och områdets värdefulla objekt och områden har inte alltid beaktats i tillräcklig utsträckning under de senaste årtiondena.

Efter föregående delgeneralplan har även föreskrifterna ändrats på statlig nivå, exempelvis i anslutning till översvämningsriskerna. Delgeneralplanen 2040 har därför utökats med ett översvämningsriskområde och bestämmelser i anslutning till byggande på det.

7. Delgeneralplanens konsekvenser

7.1. Bedömning av konsekvenserna

Vid utarbetandet av en generalplan ska enligt 9 § i markanvändnings- och bygglagen samt 1 § i markanvändnings- och byggförordningen planens konsekvenser bedömas. När planens konsekvenser utreds ska planens uppgift och syfte beaktas.

7.2. Konsekvenserna för samhällsstrukturen, energiekonomin och trafiken

Delgeneralplanens konsekvenser för samhällsstrukturen är små men positiva. På bostadsområdena omkring centrum finns sedan tidigare en stor mängd detaljplanerade men fortfarande obebyggda bostadstomter. Delgeneralplanen gör det möjligt att förtäta och vitalisera bycentrumet genom koncentration av nybyggandet där under förutsättning att nybyggandet planeras och förverkligas så att det passar in i den gamla bymiljön. Planen förutsätter även att allt nybyggande till skalan är lämpligt på området. På flervåningshusområdet är högst fyra våningar tillåtna, i övrigt gäller för hela planområdet som allmän bestämmelse högst två och en halv våning. I planen har inte heller några nya separata bostadsområden eller andra områden anvisats. Utanför bycentrumet tillåter planen endast sparsamt med tätt byggande. Därmed har inga ändringar anvisats i fråga om bystrukturen.

Planområdet är till karaktären landsbygd, där det traditionella byggandet förutom i byar även har varit utspritt "på egen mark" i anslutning till jordbruket. Denna tradition har beaktats i planen, och utanför de detaljplanerade områdena är det även i fortsättningen möjligt att med planeringsbehovsavgöranden bygga för eget behov på sådana platser där det är möjligt. Det här gör det möjligt att hålla landsbygden i området levande.

Delgeneralplanen skapar möjligheter till förenhetligande av byn och bystrukturen och är baserad på den nuvarande servicestrukturen. Förutsättningarna för kollektivtrafik är inte de bästa på området men genom att förstärka byns centrum och koncentrera boendet skapas så goda möjligheter som möjligt för utveckling av kollektivtrafik på delgeneralplaneområdet. Bycentrumets centraliserade bystruktur skapar även förutsättningar för främjande av gång- och cykeltrafik.

Delgeneralplanens konsekvenser för trafiken är begränsade. Planen möjliggör en sådan tillväxt att byn förblir levande och verksamhetsförutsättningarna för närservice bibehålls utan att området förändras i någon betydande omfattning till det yttre. Man kan även anta att en betydande del av de nya bostäderna i området kommer att utgöras av servicebostäder för äldre, vars bilanvändning sannolikt minskar. De största ändringarna i trafikmängderna på planområdet kommer därmed sannolikt att bero på förändrade vanor i fråga om användningen av bil.

Även konsekvenserna för de samhällstekniska näten är små, eftersom nybyggande huvudsakligen är anvisat inom nätens verksamhetsområden eller i anslutning till dem.

7.3. Konsekvenserna för människors levnadsförhållanden samt sociala konsekvenser

Konsekvenserna för människornas levnadsförhållanden och de sociala konsekvenserna är små. I delgeneralplanen anges inga stora ändringar på planområdet och byns landsbygdsaktiga karaktär bibehålls. Planen möjliggör fortsatt landsbygdsaktigt liv samt bevarande och utveckling av gemenskapen och trivseln i byn.

Delgeneralplanen skapar möjligheter till förenhetligande av bycentrumet, vilket gör det möjligt att hålla kvar och utveckla servicen på området. Tillgänglighet till service på närområdet innebär att så många av områdets invånare som möjligt ska kunna promenera eller cykla till servicen. Det här har positiv inverkan på människornas levnadsförhållanden och ökar det sociala umgänget. Samtidigt är det även till nytta för barnfamiljerna att kunna promenera och cykla till närservicen, eftersom det underlättar vardagen.

Enligt prognoserna ökar åldersgruppen med över 65 åringar mest på området. Planen skapar förutsättningar för både servicebyggande och annat bostadsbyggande i bolagsform på bycentrumets område, vilket ger åldrande bybor möjlighet att fortsätta leva sitt liv i hembyn även efter det att egnahemshuset eller jordbruket har blivit för stort och för arbetsamt. Det att servicebostäderna finns i närheten av servicen främjar äldre människors självständiga boende hemma, vilket höjer livskvaliteten.

När den äldre generationen i området flyttar till servicebostäder innebär det också att större bostäder av mer landsbygdskaraktär kan frigöras för yngre generationer. Att locka nya, yngre invånare till området skulle ha stora positiva sociala konsekvenser för hela byn. Att locka nya invånare till ett område på tillbakagång inverkar också positivt på människornas levnadsförhållanden. Ett större invånarunderlag skulle bättre kunna upprätthålla närservicen i byn.

Genom att områdets kulturvärden lyfts fram skapas förutsättningar för värdering av närmiljön bland invånarna. Genom att områdets värden lyfts fram är det möjligt att locka nya invånare till området, invånare som värdesätter exempelvis kulturhistoria och är intresserade av att istandsätta gamla byggnader. Genom att förstärka områdets särprägel skapas även förutsättningar för profilering av området i tävlingen mellan byar och landsbygdsområden, eftersom det stärker känslan av gemenskap och självkänslan i byn.

Delgeneralplanen skapar goda förutsättningar för friluftsliv och rekreation. På området finns ett idrottscentrum med skidspår. I den landsbygdsaktiga miljön erbjuder skogarna även friluftsliv- och rekreativsmöjligheter som är baserade på allemansrätten. Landsbygdsmissigt boende i närheten av rekreativsmöjligheter kan öka trivseln bland invånarna.

7.4. Konsekvenserna för naturmiljön, naturens mångfald och landskapet

Delgeneralplanens konsekvenser för naturen är små. Genom att de nya byggplatserna koncentreras till redan byggda områden skapas förutsättningar för bevarande av grönområden samt jord- och skogsbruksområden. Planen förutsätter att värdefulla naturobjekt beaktas vid detaljplanering och annan mera detaljerad planering samt i anslutning till övriga åtgärder.

Delgeneralplaneområdet är en del av det nationellt värdefulla landskapsområdet Kyro älvdal. Åkerområdena har i planen beteckningen MA, landskapsmässigt värdefullt åkerområde, där bygandet ska passa in i miljön och respektera landskapsvärdena.

Förutsättningarna för jord- och skogsbruk har i delgeneralplanen tryggats genom att områdena har fått beteckningarna M och MA, enligt vilka områdena ska förbli i jord- och skogsbruksanvändning och de värdefulla åkrarna öppna. Saarenpää friluftsområde har i planen beteckningen MU. Enligt planen ska området förbli i jord- och skogsbruksanvändning men där får förläggas friluftsleder och förbindelsestigar, såsom skidspår och naturstigar samt rast- och stödområden i anslutning därtill.

Delgeneralplanen försvagar inte naturens mångfald eller naturvärdena. Med tanke på naturens mångfald är de särskilt viktiga områdenas förutsättningar tryggade i planen med beteckningarna luo-1 (i 10 § i skogslagen angivna särskilt viktiga livsmiljöer) och luo-2 (värdefull natur). Planen förutsätter att naturvärdena beaktas vid användningen av områdena och att bevarandet av objektets skyddsvärden inte äventyras.

Inverkningsarna på vattendragen beror huvudsakligen på dagvattnet och det hur dagvattnet hanteras. Delgeneralplanen förutsätter att dagvattnet fördröjs och i mån av möjlighet absorberas i terrängen. I fråga om de områden som ska detaljplanläggas förutsätter planen att dagvattenhanteringen och -ledningen dimensioneras i enlighet med noggrannare undersökningar.

7.5. Konsekvenserna för kulturtraditionen, den byggda miljön och tätortsbilden

Delgeneralplanens konsekvenser för kulturarvet och den värdefulla byggda kulturmiljön är mycket positiva. I delgeneralplanen har områdets värden och unika egenskaper förts fram kraftigt. I planen har objekt som ska skyddas och värnas samt värdefulla miljöer angivits. Även fornminnesobjekten är angivna i planen. Planen skapar förutsättningar för bevarande av både kulturarv och värdefull byggd miljö. Kyro älvdal är nationellt värdefull både kulturhistoriskt och landskapsmässigt. Detta har beaktats i delgeneralplanen och nytt byggande på området bör planeras och förverkligas så att det passar in i miljön. I planen har i synnerhet de gamla byområdenas värde lyfts fram som kulturmiljöer där nybyggandet ska anpassas till bybilden. Inom det värdefulla kulturmiljöområdet ska därtill områdets landskapshelhet inklusive byggnader, odlingsområden, historiska vägnätet, viktiga strukturer m.m. bevaras.

På landskapsmässigt värdefullt åkerområde har inget nytt byggande anvisats. På området får dock uppföras byggnader med anknytning till jordbruk i regel i anslutning till lantbrukslägenheters driftscentra så att de inte stänger öppna vyer. Det här främjar lantbrukslägenheternas verksamhetsförutsättningar och bibehållande av åkrarna i aktiv användning och öppna.

Placering av en stor detaljhandelsenhet på bycentrumområdet kunde ändra byns tätortsbild, ifall detaljhandelsenheten genomförs som en halliknande byggnad. Därför har stora detaljhandelsenheter i planen styrts enbart till C-område, där de kräver detaljplanläggning och närmare planering, så att ett eventuellt projekt ska kunna anpassas till bymiljön.

7.6. Ekonomiska konsekvenser

Delgeneralplanen har inga stora ekonomiska konsekvenser och inga omfattande samhällstekniska investeringar har anvisats i planen. På planområdet har inget betydande nytt byggande anvisats och nytt byggande har anvisats närmast i det byggda bycentrumet eller i anslutning till det. På detaljplanläggningsområdena uppkommer kostnader för staden närmast i fråga om nya områden (utvidgningsområden) men även på grund av planändring kan kostnader uppkomma för område inom det redan byggda bycentrumet. Det är dock fråga om små områden där nya gator samt vatten- och avloppsledningar inte är långa.

Delgeneralplaneområdet förblir glesbebyggt och avståndet till Vasa centrum och största delen av arbetsplatserna i regionen är långt jämfört med största delen av stadens övriga bostadsområden. Det här innebär kostnader för områdets invånare för pendling och på grund av dålig tillgång till specialservice. För staden (och staten) blir det kostnader närmast för upprätthållandet av förutsättningar för mobilitet samt serviceproduktion i en gles stadsstruktur. Genom upprätthållande av byns livskraft skapas dock samtidigt även förutsättningar för att kostnadseffektiviteten i fråga om närservicen kan hållas så hög som möjligt.

En mångsidig bostads- och arbetsplatsmiljö samt en tätare bystruktur kan främja det ekonomiska välmåendet. Positiva ekonomiska konsekvenser för samhället har även det att allt fler av områdets invånare väljer att promenera eller cykla i stället för att ta bilen till närservicen. Planen skapar förutsättningar för detta men slutresultatet är starkt beroende av invånarnas egna val och av hur servicen i området i verkligheten genomförs.

8. Delgeneralplanens genomförande

Delgeneralplanen styr detaljplaneringen och övrig markanvändningsplanering. Områdesanvändningen bör planeras så att genomförandet av generalplanen inte försvåras. Delgeneralplanen ersätter den gällande delgeneralplanen för Lillkyro kyrknejd. På detaljplanenivå inverkar delgeneralplanen inte på gällande detaljplaner utan endast på detaljplaneändringar.

Genomförandeordningen beträffande delgeneralplanen fastställs för detaljplanläggningsområdena i samband med stadens program för genomförande av markanvändningen. Genomförandeprogrammet utarbetas som en del av stadens helhetsstrategi och i det upptas för hela stadens del utbudet och behovet av olika typer av tomter samt de kommunaltekniska investeringarna tillsammans med bland andra stadens social- och hälsovårdsväsendes samt bildningsväsendes servicenät. Programmet uppdateras med jämna mellanrum, varvid förändringarna i verksamhetsmiljön kan beaktas och vid behov kan genomförandeordningen och tidtabellerna ändras.

På delgeneralplaneområdet finns för närvarande sedan tidigare flera detaljplanerade tomter för småhus och de är bebyggbara omedelbart. Det är alltså inte aktuellt med detaljplanering av nya småhusdominerade områden för närvarande. I byns centrum finns dock delvis behov av detaljplaneändringar för precisering och ändring av områdets användningsändamål för utveckling av centrumområdet.

Största delen av planområdet utgörs av planeringsbehovsområde eftersom det ligger utanför de områden som ska detaljplanläggas. Vid planeringsbehovsavgöranden, beviljandet av landskaps-tillstånd m.fl. tillstånd bör delgeneralplanen inklusive bestämmelser beaktas.